

ការវាយតម្លៃ ODA ក្រសួងការបរទេសនៅឆ្នាំ២០១៧

ការវាយតម្លៃតាមប្រទេសសម្រាប់កម្ពុជា

(ការវាយតម្លៃតិចជន)

របាយការណ៍

ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៨

នីតិបុគ្គលសាលារៀន សកលវិទ្យាល័យ WASEDA

អារម្ភកថា

របាយការណ៍នេះ ជាការចងក្រងពីលទ្ធផលនៃ”ការវាយតម្លៃតាមប្រទេសសម្រាប់កម្ពុជា” ដែលនីតិបុគ្គលសាលារៀនសកលវិទ្យាល័យ Waseda បានទទួលការងារ អនុវត្តពីសំណាក់ក្រសួងការបរទេសនៅឆ្នាំ២០១៧។

ជំនួយអភិវឌ្ឍន៍ផ្លូវការរបស់រដ្ឋាភិបាល (តទៅនេះហៅថាODA) របស់ប្រទេសជប៉ុនចាប់តាំងពីត្រូវបានចាប់ផ្តើមនៅឆ្នាំ១៩៥៤កន្លងមក បាននិងកំពុងរួមចំណែកក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍របស់ប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ ក៏ដូចជាក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមមុខរបស់សង្គមអន្តរជាតិ ដែលត្រូវបានប្រែប្រួលទៅតាមសម័យកាល ហើយសព្វថ្ងៃនេះមជ្ឈដ្ឋានក្នុងស្រុកក៏ដូចជាក្រៅស្រុក បានទាមទារអោយអនុវត្តជំនួយប្រកបដោយគុណភាពខ្ពស់ លទ្ធផលល្អ និងប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ផង។ ក្នុងគោលបំណងទាំង២ដែលថា កែលម្អនូវការគ្រប់គ្រង ODA និងការធានាគុណភាពនៃយុទ្ធសាស្ត្រចំពោះប្រជាពលរដ្ឋនោះ ក្រសួងការបរទេសតែងតែអនុវត្តការវាយតម្លៃវិភាគគោលនយោបាយ ជាគោលការណ៍ជារៀងរាល់ឆ្នាំ ហើយដើម្បីធានាគុណភាពនិងភាពមិនលំអៀងនេះ ក៏អនុវត្តការវាយតម្លៃដោយតិចជន គឺអោយអង្គការខាងក្រៅជាអ្នកអនុវត្ត។

ការសិក្សាវាយតម្លៃក្នុងករណីនេះ ត្រូវបានអនុវត្តក្នុងគោលបំណងធ្វើការរំលឹកឡើងវិញនូវគោលនយោបាយជំនួយសម្រាប់ប្រទេសកម្ពុជាទាំងមូលរបស់ប្រទេសជប៉ុនដែលមានដូចជា គោលការណ៍កិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍តាមប្រទេសចំពោះប្រទេសកម្ពុជា (រៀបចំឡើងនៅឆ្នាំ២០១២ និង២០១៧) ព្រមទាំងទទួលបានជោគជ័យ និងផ្តល់អនុសាសន៍សម្រាប់ការអនុវត្តប្រកបដោយលទ្ធផលល្អនិងប្រសិទ្ធភាព ថែមទាំងបំពេញគុណភាពនៃយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋ តាមរយៈបើកចំហជាសាធារណៈយោងទៅលើលទ្ធផលនៃការវាយតម្លៃនោះ។

ក្នុងការអនុវត្តការវាយតម្លៃករណីនេះ យើងខ្ញុំបានស្នើសុំអោយលោកសាស្ត្រាចារ្យNADA JUICHI នៅមហាវិទ្យាល័យសេដ្ឋកិច្ចនៃសកលវិទ្យាល័យ SENSU ទទួលតំណែងជាប្រធានក្រុមការងារវាយតម្លៃ ដើម្បីអោយលោកធ្វើការដឹកនាំសកម្មភាពវាយតម្លៃទាំងមូល ហើយសុំអោយលោកស្រី NODA MASATO សាស្ត្រាចារ្យនៅមហាវិទ្យាល័យមនុស្សសាស្ត្រសង្គមសាស្ត្រនៃសកលវិទ្យាល័យ IBARAKI ទទួលតំណែងជាទីប្រឹក្សាដើម្បីអោយលោកស្រីផ្តល់ការណែនាំក្នុងនាមជាអ្នកជំនាញនៅកម្ពុជាជាដើម តាំងពីការចាប់ផ្តើមរហូតដល់ទីបញ្ចប់ ហើយយើងខ្ញុំបានទទួលការសហការពេញទំហឹងពីលោកទាំង២នាក់។ ម្យ៉ាងទៀត ក្នុងឱកាសសិក្សាក្នុងស្រុកនិងទឹកដីនៃជាក់លាក់នោះ យើងខ្ញុំបានទទួលការសហការណ៍ពីអ្នកពាក់ព័ន្ធជាច្រើន ដូចជាក្រសួងការបរទេស ទីភ្នាក់ងារកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ(JICA) អ្នកពាក់ព័ន្ធនឹង ODA នៅមូលដ្ឋាន ព្រមទាំងស្ថាប័នរដ្ឋាភិបាលនៅមូលដ្ឋាន និងអ្នកពាក់ព័ន្ធ ម្ចាស់ជំនួយនានាផងដែរ។ យើងខ្ញុំសូមសំដែងអំណរគុណចំពោះការសហការណ៍។

ជាចុងក្រោយនេះ យើងខ្ញុំសូមបញ្ជាក់ថា ការយល់ឃើញនិងបកស្រាយដែលតាក់តែងនៅក្នុងរបាយការណ៍នេះ គឺជាធាបាលរបស់ក្រុមការងារវាយតម្លៃលើករណីនេះតែម្តង គឺមិនមែនជាការ ធ្វើការឆ្លុះបញ្ចាំងអំពីការយល់ឃើញនិងបកស្រាយរបស់រដ្ឋាភិបាលជប៉ុនទេ។

ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៨
នីតិបុគ្គលសាលារៀនសកលវិទ្យាល័យ WASEDA

សេចក្តីសង្ខេបអំពីរបាយការណ៍

អ្នកវាយតម្លៃ(ក្រុមការងារវាយតម្លៃ)

•បុរេជានិក្ខេបវាយតម្លៃ INADA

JUICHI

សាស្ត្រាចារ្យវាយតម្លៃនៅមហាវិទ្យាល័យសេដ្ឋ

បកិច្ចចនៃសកលវិទ្យាល័យ SENSU

•ទីបុរេជានិក្ខេប NODA MASATO

សាស្ត្រាចារ្យវាយតម្លៃនៅមហាវិទ្យាល័យមនុ

សុសសាស្ត្រសង្គមសាស្ត្រវិទ្យាល័យ

យាល័យ IBARAKI

•ទីភ្នាក់ងារប្រឹក្សា នីតិបុគ្គលសាលារៀន សកលវិទ្យាល័យ WASEDA

រយៈពេលអនុវត្តការសិក្សា : ខែសីហាឆ្នាំ២០១៧~ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៨

ប្រទេសជាគោលដៅសិក្សា : ប្រទេសកម្ពុជា

គម្រោងជួសជុលផ្លូវលំខាងលិចអង្គរវត្ត

ហេតុផល • គោលបំណង • គោលដៅនៃការវាយតម្លៃ

ប្រទេសជប៉ុននិងប្រទេសកម្ពុជា មានមូលដ្ឋានគ្រឹះនៃការទំនាក់ទំនងនយោបាយនិងសេដ្ឋកិច្ចដ៏ល្អ ហើយក្នុងហេតុផលនៃការពង្រឹងទំនាក់ទំនងវិស័យពាណិជ្ជកម្មនិងវិនិយោគរបស់ជប៉ុននៅក្នុងតំបន់ដងទន្លេមេគង្គនេះ ការបន្តជួយគាំទ្រដល់ប្រទេសកម្ពុជាគឺមានអត្ថន័យធំធេងណាស់។ ក្នុងការវាយតម្លៃនេះ យើងខ្ញុំបានលើកឡើងនូវគោលនយោបាយជំនួយចំពោះប្រទេសកម្ពុជារបស់ប្រទេសជប៉ុនជាគោលដៅនៃការវាយតម្លៃ ហើយមានបំណងផ្តល់អនុសាសន៍ឬទទួលមេរៀនបទពិសោធន៍ សម្រាប់កសាងឬអនុវត្តគោលនយោបាយODA នៅថ្ងៃខាងមុខ តាមរយៈធ្វើការវាយតម្លៃទៅលើគោលនយោបាយ ODA ចំពោះប្រទេសកម្ពុជាដោយប្រទេសជប៉ុនទាំងមូល ដែលតភ្ជាប់នឹងអត្ថន័យនៃជំនួយអភិវឌ្ឍន៍ផ្លូវការរបស់រដ្ឋាភិបាល (ODA) ចំពោះប្រទេសកម្ពុជា។

ប្រកាសរបស់លទ្ធផលវាយតម្លៃ

- ១. ការវាយតម្លៃដោយយល់ឃើញមូលដ្ឋានអភិវឌ្ឍន៍ (១) ភាពសមស្របរបស់គោលនយោបាយ (លទ្ធផលវាយតម្លៃ : B ខ្ពស់)

គោលនយោបាយ ODA ចំពោះប្រទេសកម្ពុជារបស់ប្រទេសជប៉ុន មានភាពសមស្របទាំងតម្រូវការអភិវឌ្ឍន៍របស់កម្ពុជា គោលនយោបាយអទិភាព ODA របស់ជប៉ុន និងបញ្ហាអទិភាពលក្ខណៈអន្តរជាតិ។ ប្រទេសជប៉ុនបានបង្កើន

លទ្ធផលពហុភាពដោយសហការជាមួយម្ចាស់ជំនួយដទៃទៀត។ ក៏ប៉ុន្តែ ទន្ទឹមនឹងទទួលបានការវាយតម្លៃថាជំនួយរបស់ប្រទេសជប៉ុនមានគុណភាពខ្ពស់នោះ បរិមាណមានតិចជាងប្រទេសចិន ហើយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ដទៃទៀតរួមមានប្រទេសចិន ក៏បានសិក្សាពីវិធីជំនួយរបស់ប្រទេសជប៉ុន ហើយបាននិងកំពុងអនុវត្តជំនួយរបស់ខ្លួន ទើបភាពប្រសើរជាងត្រូវបានធ្លាក់ចុះតាមការប្រៀបធៀប។

(២) ប្រសិទ្ធភាពនៃលទ្ធផល (លទ្ធផលវាយតម្លៃ: C មានបញ្ហាមួយភាគ)

លទ្ធផលជំនួយចំពោះវិស័យផ្លូវថ្នល់ • ថាមពលអគ្គិសនី • ទឹកស្អាត • សុខាភិបាលមានកំរិតខ្ពស់។ ជាពិសេស ក្នុងវិស័យទឹកស្អាត គេបានលើកកម្ពស់យ៉ាងខ្ពស់នូវអត្រាទទួលបានជាទឹកស្អាតប្រកបដោយសុវត្ថិភាព ហើយមានលទ្ធផលខ្ពស់ណាស់។ រីឯវិស័យកសិកម្មនិងសត្វកែច្នៃ យើងមិនបានបញ្ជាក់ពីលទ្ធផល ដោយសារត្រូវការពេលវេលារហូតដល់មានលទ្ធផលនោះ។ ម្យ៉ាងទៀត ក្នុងវិស័យអភិបាលកិច្ច មានការ បណ្តុះបណ្តាលធនធានមនុស្ស សម្រាប់ជួយទៅលើវិធានការអំពីពុករលួយ ការរៀបចំប្រព័ន្ធច្បាប់ ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុ ឬក៏ណែនាំប្រព័ន្ធបាលជាដើមមែន តែដោយសារតែតម្លាភាពហិរញ្ញវត្ថុរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជានៅមានកំរិត ហើយខ្វះធនធានមនុស្ស ព្រមទាំងនៅមានបញ្ហាអំពីពុករលួយរបស់ចៅក្រមជាដើម ដែលធ្វើអោយយើងខ្ញុំមិនហានថាមានលទ្ធផលកំរិតខ្ពស់នៅឡើយទេ។

(៣) ភាពត្រឹមត្រូវនៃនីតិវិធី (លទ្ធផលវាយតម្លៃ: B ខ្ពស់)

គោលនយោបាយ ODA ចំពោះប្រទេសកម្ពុជា ត្រូវឆ្លើយតបទៅលើតម្រូវការអភិវឌ្ឍន៍របស់ប្រទេសកម្ពុជា ហើយត្រូវរៀបចំឡើងដោយឆ្លងកាត់នីតិវិធីត្រឹមត្រូវ។ រីឯការតាមដាននិងគាំទ្របន្តបន្ទាប់ទៅលើគោលនយោបាយនេះ ត្រូវអនុវត្តប្រកបដោយសមរម្យ លើកលែងតែមានភាពពិបាកយល់ថាគឺជាគោលនយោបាយរបស់ប្រជាជន ក៏ដូចជាអនុសាសន៍របស់ការវាយតម្លៃពីតតិយជននោះ ត្រូវត្រៀមចូលនៅក្នុងការរៀបចំគោលនយោបាយយ៉ាងដូចគ្នា។

២. ការវាយតម្លៃដោយយល់ច្រឡំលើមូលដ្ឋានការទូត

ការវាយតម្លៃចំពោះលទ្ធផលនៃជំនួយរបស់ប្រទេសជប៉ុន ដែលត្រូវធ្វើឡើងចាប់ពីឆ្នាំ១៩៥៥មក ពីសំណាក់រាជរដ្ឋាភិបាលនិងប្រជាជនកម្ពុជា មានកំរិតខ្ពស់ ហើយថ្មីៗនេះ មានឱកាសផ្លាស់ប្តូរទៅមករបស់ថ្នាក់ដឹកនាំយ៉ាងសកម្ម ក៏ដូចជាមានកិច្ចសន្ទនារវាងប្រទេសទាំងពីរផង ទើបនាំអោយតម្លៃថ្នាក់ទំនាក់ទំនងប្រទេសទាំងពីរនេះ ពីប្រទេសជំនួយនិងប្រទេសទទួលជំនួយ ទៅជាដៃគូអភិវឌ្ឍន៍លក្ខណៈយុទ្ធសាស្ត្រដែលមានភាពកាន់តែជិតស្និទ្ធច្រើមទៀត។ ការផ្តល់ជំនួយជាបន្តចំពោះប្រទេសកម្ពុជាដែលមានភាពសំខាន់ផ្នែកភូមិសាស្ត្រនោះ នឹងក្លាយទៅជាទ្រព្យមួយសម្រាប់ការទូតជប៉ុនផងដែរ។

តាមរយៈជួយជួសជុលប្រាសាទនានានៃតំបន់អង្គរវត្ត ក៏ដូចជាការសាងសង់”ស្ពានTsubasa” ”ស្ពានKizuna” ដែលត្រូវបោះពុម្ពនៅក្នុងរូបិយប័ណ្ណកម្ពុជានេះ អាចផ្តល់ចំពោះប្រទេសជប៉ុនពីសំណាក់ប្រជាជនទូទៅនៅប្រទេសកម្ពុជា ក៏មានភាពល្អដែលយើងអាចសន្មតថា កិច្ចពលសម្រាប់ជំនួយភាពជិតស្និទ្ធក្នុងទំនាក់ទំនងប្រទេសទាំងពីរដោយអនុវត្ត ODA របស់ជប៉ុន មានកំរិតខ្ពស់។

អនុសាសន៍

១. បន្តជំនួយ "ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធប្រកបដោយគុណភាពខ្ពស់" និងសម្រួលភាពងាយស្រួលនិងពន្លឿននៃនីតិវិធី

បើនីយាយពីបរិមាណ (ទំហំខ្នាត • ចំនួនទឹកប្រាក់) របស់ជំនួយ គឺប្រទេសជប៉ុនមិនមែនជាម្ចាស់ជំនួយយោមមុខគេទេ តែគួរព្យាយាមធ្វើយ៉ាងណាអោយរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាទទួលបានស្គាល់ •

វាយតម្លៃកាន់តែខ្លាំងទៅលើ "ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធប្រកបដោយគុណភាពខ្ពស់" របស់ប្រទេសជប៉ុន

ដើម្បីអោយគេទទួលបានស្គាល់ថាជាប្រទេសជំនួយល្អបំផុត។ ម្យ៉ាងទៀត ក្រសួងការបរទេស • JICA គួរព្យាយាមបន្ថែមទៀត

ដើម្បីសម្រួលភាពងាយស្រួលនិងពន្លឿនក្នុងការសម្រេចធន្នុៈ ក៏ដូចជានីតិវិធីដែរ។

២. ការសហការជាមួយអង្គការជំនួយនិងប្រើប្រាស់នូវមូលនីតិឯកជន យ៉ាងទូលំទូលាយដើម្បីធានាគុណភាពនិងបរិមាណ

ស្ថាប័នរដ្ឋាភិបាលនិងសហគ្រាសឯកជន នឹងសហការគ្នាដើម្បីធ្វើការវិនិយោគទុន • កណ្តាទាន • ធានា

ហើយធ្វើការរៀបចំហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធប្រកបដោយគុណភាពខ្ពស់។ ដោយមិនរើសពីក្របខណ្ឌដែលមានស្រាប់នេះ

គួរអនុវត្តជំនួយដោយសហការនិងទំនាក់ទំនងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព

និងអោយមានលទ្ធផលជាមួយធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អន្តរជាតិ (JBIC) និងធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី (ADB)

ដែលអាចរួមចំណែកថវិការទំហំច្រើន ទើបធ្វើឱ្យធានាទាំងគុណភាពនិងបរិមាណបាន។

៣. បំពេញបន្ថែម • ពង្រីក ODA ទៅលើវិស័យអភិវឌ្ឍន៍ធនធានមនុស្សលក្ខណៈទូលំទូលាយ

និងពង្រឹងទំនាក់ទំនងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ

ជនជាតិកម្ពុជា

ដែលមានបទពិសោធន៍សិក្សានៅក្រៅប្រទេសនៅក្នុងប្រទេសជប៉ុនមានសកម្មភាពយ៉ាងសកម្មនៅក្នុងវិស័យសហប្រតិបត្តិការ អភិវឌ្ឍន៍ ក៏ដូចជាពាណិជ្ជកម្មនិងវិនិយោគ

ទើបគួរតែពង្រីកឱកាសសិក្សានៅជប៉ុនដើម្បីកសាងទំនាក់ទំនងទ្វេភាគីឱ្យកាន់តែរឹងមាំ។ ម្យ៉ាងទៀត

ការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស គឺជាបញ្ហាដែលត្រូវដោះស្រាយបន្ទាន់របស់ប្រទេសទាំងពីរ

ហើយប្រទេសជប៉ុនត្រូវគេរំពឹងថានឹងជួយគាំទ្រយ៉ាងសកម្មដល់កំណែទម្រង់ជាមូលដ្ឋាននៃគោលនយោបាយអប់រំ

ដែលរួមមានការបណ្តុះបណ្តាលនិងពង្រឹងគ្រូបង្រៀននៅក្នុងប្រទេស។ គម្រោងការទឹកស្អាត ដែលក្រុង Kitakyushu

បាននិងកំពុងជំនួយនោះ បានក្លាយជាឱកាសរៀនសូត្ររបស់មន្ត្រីវ័យក្មេងរបស់សាលាក្រុងនោះដែរ

ហើយសង្ឃឹមថានឹងកសាងទំនាក់ទំនងសហប្រតិបត្តិការដែលនឹងផ្តល់អត្ថប្រយោជន៍ដល់ប្រទេសទាំងពីរ។

៤. ការពង្រីកកិច្ចសហប្រតិបត្តិការតាមរយៈការចូលរួមក្នុងការលើកកម្ពស់អភិបាលកិច្ចនិងការចូលរួមពីប្រជាពលរដ្ឋជាច្រើន

យើងគួរតែគាំទ្រយ៉ាងសកម្មដល់គោលនយោបាយនិងកំណែទម្រង់ប្រព័ន្ធ

ពីព្រោះតាមរយៈការស្ថិតនៅក្បែរប្រជាពលរដ្ឋកម្ពុជា

និងគោរពសណ្តាប់ធ្នាប់វិស័យច្បាប់ព្រមទាំងគាំទ្រការកសាងសង្គមប្រកបដោយបើកចំហរនេះ

ធ្វើអោយមានភាពខុសគ្នាជាមួយនឹងជំនួយរបស់ប្រទេសចិនបាន។ ដូចគ្នានេះផងដែរ
ដើម្បីក្លាយជាដៃគូពិតប្រាកដសម្រាប់ប្រទេសកម្ពុជានោះ គួរតែផ្តល់ជំនួយនានាឈឺលើត្រចៀកដែរ ។
ដើម្បីផ្តល់អនុសាសន៍ដល់វិស័យទូលំទូលាយ ដែលកិច្ចសហប្រតិបត្តិការរវាងរដ្ឋាភិបាលមិនអាចចូលដៃបាននោះ
ការពង្រីកកិច្ចសហប្រតិបត្តិការដោយទទួលបានការចូលរួមពីស្រទាប់ប្រជាជនយោងទូលំទូលាយ
ដូចជាការផ្លាស់ប្តូរនៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន ការផ្លាស់ប្តូរ NGO ឬសង្គមស៊ីវិល ក៏ដូចជាធនធានមនុស្សនៅវិស័យច្បាប់ជាដើមនេះ
គឺត្រូវបានគេចាត់ទុកថាមានប្រសិទ្ធភាព។

មាតិកា

អារម្ភកម្មថ្នាក់..... II

សេចក្តីសង្ខេបសំខាន់ៗនៃការងារ..... III

ជំពូកទី១ គោលការណ៍អនុវត្តនៃការងារវាយតម្លៃ..... 1

 ១-១ ហេតុផលនិងគោលបំណងនៃការវាយតម្លៃ..... 1

 ១-២ គោលដៅនៃការវាយតម្លៃ..... 1

 ១-៣ វិធីសាស្ត្រនៃការវាយតម្លៃ..... 2

 ១-៣-២ ក្នុងខណ្ឌនៃការវាយតម្លៃ..... 3

 ១-៣-៣ ឧបសគ្គនៃការវាយតម្លៃ..... 3

ជំពូកទី២ ទិដ្ឋភាពទូទៅនិងនិន្នាការអភិវឌ្ឍន៍នៃបុរេសកម្មព្រំដី..... 3

 ២-១ ទិដ្ឋភាពទូទៅនៃបុរេសកម្មព្រំដី..... 3

 ២-១-២ ទិដ្ឋភាពទូទៅនៃសេដ្ឋកិច្ច..... 4

 ២-១-៣ ទិដ្ឋភាពទូទៅនៃសង្គម..... 4

 ២-២ និន្នាការអភិវឌ្ឍន៍របស់បុរេសកម្មព្រំដី..... 5

 ២-២-២ យុទ្ធសាស្ត្រតភ្ជាប់គ្នាដំណាក់កាលទី ៣..... 5

 ២-២-៣ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ២០១៤-២០១៨..... 5

 ២-២-៤ គោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍ឧស្សាហកម្ម ២០១៥-២០២៥..... 6

 ២-៣ សម្របសម្រួលជំនួយនិងនិន្នាការជំនួយរបស់ម្ចាស់ជំនួយ..... 6

 ២-៣-១ ក្នុងខណ្ឌនៃការសម្របសម្រួលជំនួយ..... 6

 ២-៣-២ និន្នាការនៃទឹកប្រាក់សរុបនៃជំនួយ..... 6

 ២-៣-៣ និន្នាការជំនួយទុរភោគី..... 6

 ២-៣-៤ និន្នាការនៃជំនួយតាមរយៈអង្គការអន្តរជាតិ..... 7

 ២-៣-៥ និន្នាការនៃជំនួយតាមរយៈអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល (NGO)..... 7

 ២-៤ និន្នាការជំនួយធនធានរបស់បុរេសកម្មព្រំដី..... 7

 ២-៤-១ គម្រោងការណ៍គោលនយោបាយ ODA ចំពោះកម្ពុជា..... 7

 ២-៤-២ សមិទ្ធផលនៃជំនួយចំពោះកម្ពុជា..... 8

ជំពូកទី ៣ ការវាយតម្លៃពីទស្សនៈវិស័យអភិវឌ្ឍន៍..... 8

 ៣-១ ភាពពាក់ព័ន្ធនៃគោលនយោបាយ..... 8

 ៣-១-១ ភាពស្របគ្នាជាមួយនឹងតម្រូវការអភិវឌ្ឍន៍របស់បុរេសកម្មព្រំដី (១)

ភាពសុខុមាលភាពនៃជម្រើស RS..... 8

៣-១-២ ភាពសុខុមាលភាពនៃជម្រើសគោលនយោបាយថ្មីនៃខោងលើរបស់ជប៉ុន..... 10

៣-១-៣ ភាពសុខុមាលភាពនៃជម្រើសបញ្ជូនហាមទិភាពអនុវត្តរដ្ឋាភិ..... 10

៣-១-៤

ភាពទាក់ទងគ្នានៃជម្រើសមួយចំនួននៃទៀតភាពសុខុមាលភាពរបស់ជប៉ុន..... 11

៣-១-៥ សេចក្តីសង្ឃឹមចំពោះភាពសុខុមាលភាពនៃគោលនយោបាយ..... 11

៣-២ បុរសទិដ្ឋភាពនៃលទ្ធផល..... 11

៣-២-១ លទ្ធផលនៃជម្រើសចំពោះកម្ពុជារបស់បុរសនៃសេដ្ឋកិច្ច..... 11

៣-២-២ សុខុមាលភាពនៃលទ្ធផលនៃការកាត់ចេញនិងការកាត់ចូលនៃលទ្ធផលនៃការកាត់ចេញនិង
ការពង្រឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះសេដ្ឋកិច្ច..... 12

៣-២-៣

សុខុមាលភាពនៃលទ្ធផលនៃការកាត់ចេញនិងការកាត់ចូលនៃលទ្ធផលនៃការកាត់ចេញនិង
ការពង្រឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះសេដ្ឋកិច្ច..... 13

៣-២-៤ សុខុមាលភាពនៃលទ្ធផលនៃការកាត់ចេញនិងការកាត់ចូលនៃលទ្ធផលនៃការកាត់ចេញនិង
ការពង្រឹងអភិបាលកិច្ច..... 14

៣-២-៥ ការសង្ឃឹមចំពោះបុរសទិដ្ឋភាពនៃលទ្ធផល..... 15

៣-៣ ភាពសមសុខនៃនីតិវិធី..... 15

៣-៣-១

នីតិវិធីនៃការសង្កេតកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍តាមបុរសនៃស
និងគោលនយោបាយជំនួយ..... 15

៣-៣-២ បុរសនៃការកាត់ចេញនិងការកាត់ចូល..... 15

៣-៣-៣ សេចក្តីសង្ឃឹមចំពោះភាពសមសុខនៃនីតិវិធី..... 16

ជំពូកទី ៤ ការវាយតម្លៃនៃទស្សនៈការទូត..... 16

៤-១ សារៈសំខាន់នៃការទូត..... 16

៤-២ ឥទ្ធិពលនៃការទូត..... 17

ជំពូកទី ៥ អនុសាសន៍និងមេរៀន..... 18

៥-១ អនុសាសន៍..... 18

៥-១-១ បន្តការកាត់ចេញនិងការកាត់ចូលនៃលទ្ធផលនៃការកាត់ចេញនិង
និងការសម្រួលនិងពន្លឿននីតិវិធី..... 18

៥-១-២ ការសហការជាមួយអង្គការជំនួយជាច្រើន

ដើម្បីបង្កើនការគាំទ្រដល់ការអភិវឌ្ឍន៍បរិមាណនិងការប្រើប្រាស់មូលនិធិឯកជន..... 18

៥-១-៣ បង្កើននិងពង្រីក ODA ដល់ការអភិវឌ្ឍន៍ធនធានមនុស្សសង្គមទូលំទូលាយ
និងពង្រឹងទំនាក់ទំនងសហប្រតិបត្តិការ 18

៥-១-៤ ការពាក់ព័ន្ធនៃការងារកំណែទម្រង់អភិបាលកិច្ច
និងការពង្រីកនៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ
តាមរយៈការចូលរួមធំទូលាយពីសំណាក់បុរេជន 19

ជំពូកទី១ គោលការណ៍អនុវត្តនៃការវាយតម្លៃ

១-១ ហេតុផលនិងគោលបំណងនៃការវាយតម្លៃ

ប្រទេសកម្ពុជា ជាប្រទេសមួយសម្បូរទៅដោយបេតិកភណ្ឌនិងធនធាន ប្រហែល 40% នៃផលិតកម្មសរុប (GDP) គឺវិស័យទេសចរណ៍និងសេវាកម្ម ព្រមទាំងមានការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រនិងកំណើនសេដ្ឋកិច្ចត្រូវបានបោះជំហាន

តែនៅតែជាប្រទេសមួយក្នុងចំណោមប្រទេសក្រីក្រ នៅក្នុងតំបន់សមាគមប្រជាជាតិអាស៊ីអាគ្នេយ៍ (ASEAN) ដែរ។

លើសពីនេះ ទន្ទឹមនឹងនៅមានបញ្ហាធ្ងន់ធ្ងរលើការខ្វះធនធានមនុស្សនៅគ្រប់វិស័យ

ដោយសារកិច្ចពិបាកនៃសង្គ្រាមផ្ទៃក្នុងប្រទេសកាលពីអតីតកាល តែក៏មានភាគរយនៃស្រទាប់វ័យក្មេងខ្ពស់

ដែលជាសកត្តានុពលសម្រាប់កំណើនបន្ថែមទៀត។ មកពីទស្សនៈនៃការធ្វើសមាហរណកម្មនិងបំបាត់ភ្នាក់ងារ ក្នុងតំបន់

ASEAN នោះ ប្រទេសជប៉ុនបានបង្ហាញឆន្ទៈពង្រីក ODA សម្រាប់ប្រទេសកម្ពុជា ក៏ដូចជាតំបន់ទាំងមូល

ហើយសហគ្រាសជប៉ុនដែលធ្វើការវិនិយោគត្រូវបានកើនឡើងតាមរយៈកិច្ចសហប្រតិបត្តិការសេដ្ឋកិច្ច

ឬកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីវិនិយោគជាដើម។ ដូច្នោះ ក្នុងគោលដៅដែលថា

“កំណើនសេដ្ឋកិច្ចក្របដោយប្រាកដប្រជា និងចីរភាពព្រមទាំងការអភិវឌ្ឍដែលមានតុល្យភាព”នោះ

យើងជួយទៅលើការសម្រេចគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍របស់ប្រទេសកម្ពុជា ដែលមានមូលដ្ឋានគ្រឹះគឺ

“យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ”ដែលរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជារៀបចំឡើង

(យុទ្ធសាស្ត្រជាតិដែលលើកអភិបាលកិច្ចជាប្រធានបទគោល ហើយលើកវិស័យទាំង៤ ជាប្រធានបទអទិភាព

គឺការពង្រឹងវិស័យកសិកម្ម ការស្តារនិងកសាងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជននិងការបង្កើតទីផ្សារការងារ

ការកសាងសមត្ថភាពនិងអភិវឌ្ឍន៍ធនធានមនុស្ស) ហើយក៏ធ្វើការជម្រុញសមហរណកម្មអាស៊ាន ការពង្រឹងភាពតភ្ជាប់គ្នា

សម្រួលគម្លាតក្នុងតំបន់ផង ព្រមទាំងលើកគោលការណ៍មូលដ្ឋានសម្រាប់ជំនួយ គឺសន្តិសុខសុវត្ថិភាពរបស់មនុស្ស

និងការធានាសកត្តានុពលចីរភាពនៃបរិស្ថាន ក៏ធ្វើការជួយលើវិស័យអទិភាពគឺ ① ការពង្រឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះនៃសេដ្ឋកិច្ច ②

ការជំរុញអភិវឌ្ឍសង្គម ③ ការពង្រឹងអភិបាលកិច្ច។

១-២ គោលដៅនៃការវាយតម្លៃ

ការវាយតម្លៃនេះ គ្របដណ្តប់លើគោលនយោបាយទាំងអស់ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការជំនួយរបស់ប្រទេសជប៉ុន

ដល់ប្រទេសកម្ពុជា។ នៅក្នុងការវាយតម្លៃនេះ ត្រូវបានអនុវត្តដោយស្របតាម “សេចក្តីណែនាំស្តីពីការវាយតម្លៃ ODA

លើកទី ១០”¹ (ខែមិថុនាឆ្នាំ ២០១៦) របស់ក្រសួងការបរទេស ។

ក្នុងគោលបំណងនៃការកំណត់វិសាលភាពនៃការវាយតម្លៃនោះ យោងទៅលើ

¹ នៅក្នុងរបាយការណ៍នេះ ជាគោលការណ៍ នឹងត្រូវហៅឈ្មោះថា “គោលការណ៍សហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍តាមប្រទេស”

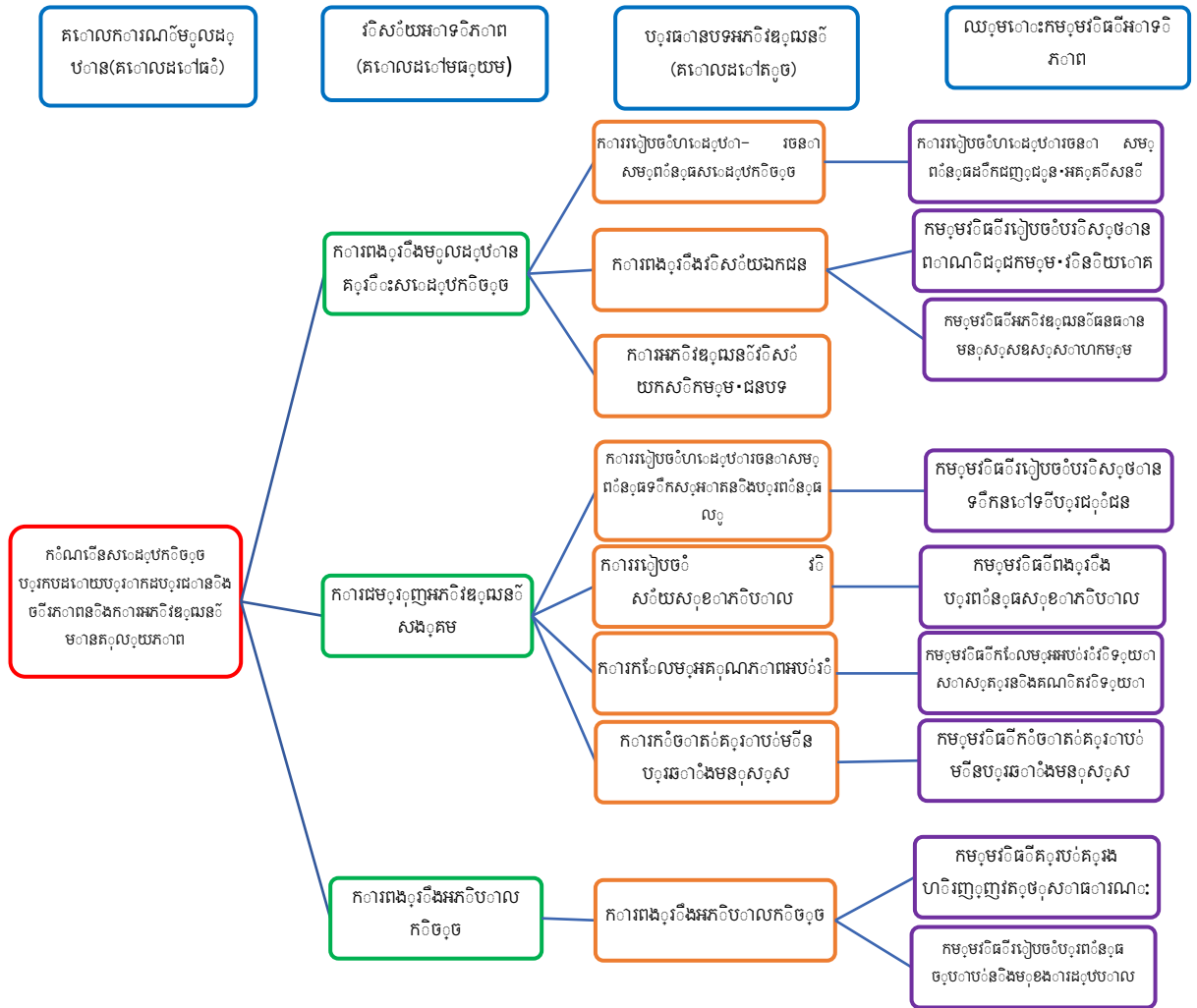
ប៉ុន្តែប្រសិនបើចាំបាច់ត្រូវបញ្ជាក់ថាជា “គោលការណ៍ជំនួយតាមប្រទេស (ឆ្នាំ២០០២) ឬ “ផែនការជំនួយតាមប្រទេស” ២០០៥)នោះ យើងនឹងប្រើឈ្មោះនៃកាលពីសម័យនោះដោយភ្ជាប់ជាមួយឆ្នាំតាក់តែង ។

"គោលការណ៍កិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍តាមប្រទេសចំពោះប្រទេសកម្ពុជា"² (រៀបចំនៅឆ្នាំ ២០១២ កែសម្រួលនៅឆ្នាំ

២០១៧) "ផែនការអភិវឌ្ឍកិច្ចគម្រោងក"។ ល។ ហើយបានសម្រួលគោលដៅគោលនយោបាយ ODA

ចំពោះប្រទេសកម្ពុជាតាមលក្ខណៈប្រព័ន្ធ ហើយបានបង្ហាញតាមរូបប្រព័ន្ធគោលដៅ (រូបខាងក្រោម)។

រូប ១-១ បច្ចុប្បន្ននៃគោលដៅ

យោងតាម : រៀបចំដោយក្រុមការងារវាយតម្លៃ ដោយឧកស្រង់ពី "គោលការណ៍ផ្សេងៗតាមប្រទេសសម្រាប់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា" (ឆ្នាំ២០១២) របស់ក្រសួងការបរទេស

- ១-៣ វិធីសាស្ត្រនៃការវាយតម្លៃ
- ១-៣-១ វិធីវិភាគនៃការវាយតម្លៃ

នៅក្នុងការវាយតម្លៃនេះ យោងតាម "គោលការណ៍ណែនាំវាយតម្លៃ ODA លើកទី ១០" (ខែមិថុនា ២០១៦)

ហើយយើងរំលឹកមូលដ្ឋានអភិវឌ្ឍន៍នេះ យើងបានកំណត់ប្រការទាំង៣គឺ “ភាពពាក់ព័ន្ធនឹងគោលនយោបាយ” (Relevance of Policies) “ប្រសិទ្ធភាពនៃលទ្ធផល” (Effectiveness of Results) និង “ភាពសមស្របនៃនីតិវិធី” (Appropriateness of Processes) ។ លើសពីនេះទៀត ដោយផ្អែកលើទស្សនៈក្នុងអត្ថប្រយោជន៍ជាតិរបស់ប្រទេសជប៉ុន និងយើងរំលឹកមូលដ្ឋានការទូតនោះ យើងបានបន្ថែមការវាយតម្លៃគឺ “សារៈសំខាន់ផ្នែកការទូត” (Diplomatic Importance) និង “ផលប៉ះពាល់ផ្នែកការទូត” (Diplomatic Impacts)។

១-៣-២ ក្របខណ្ឌនៃការវាយតម្លៃ

ក្នុងការវាយតម្លៃទស្សនៈនៃការអភិវឌ្ឍន៍ ធ្វើការវាយតម្លៃដោយផ្អែកលើស្តង់ដារដូចជា “A កំរិតខ្ពស់(highly satisfactory)” “B ខ្ពស់(satisfactory)” “C មានបញ្ហាមួយភាគ(partially unsatisfactory)” និង “D ទាប (unsatisfactory)”។

១-៣-៣ ឧបសគ្គក្នុងការវាយតម្លៃ

ក្នុងពេលវាស់វែងពីផលប៉ះពាល់ ODA របស់ជប៉ុនទៅលើវិស័យអាទិភាពនានា ដែលជាពិសេស “ប្រសិទ្ធភាពនៃលទ្ធផល” គួរធ្វើការវាយតម្លៃលក្ខណៈបរិមាណ ដើម្បីធានាអោយមានវត្ថុសម្រេច ប៉ុន្តែក្នុងការវាយតម្លៃនេះ ក្នុងករណីគ្មានសូចនាករនិងទិន្នន័យមូលដ្ឋានដែលអាចវាស់វែងតាមលក្ខណៈបរិមាណនោះ យើងបានលើកយកអនុវត្តការវាយតម្លៃគុណភាពវិញ។ ដូចគ្នានេះផងដែរ នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាមិនត្រឹមតែប្រទេសជប៉ុនប៉ុណ្ណោះទេ ថែមទាំងម្ចាស់ជំនួយជាច្រើនទៀតកំពុងធ្វើការជំនួយអភិវឌ្ឍន៍ ហើយបានចូលរួមចំណែកក្នុងការសម្រេចគោលដៅនៃវិស័យអាទិភាពអភិវឌ្ឍន៍របស់ប្រទេសកម្ពុជា ដូច្នេះពិបាកកំណត់ទំនាក់ទំនងហេតុផលផ្ទាល់របស់ជំនួយជប៉ុនដល់ការអភិវឌ្ឍន៍របស់ប្រទេសកម្ពុជានោះ។

ជំពូកទី២ ទិដ្ឋភាពទូទៅនិងនិន្នាការអភិវឌ្ឍន៍នៃប្រទេសកម្ពុជា

២-១ ទិដ្ឋភាពទូទៅនៃប្រទេសកម្ពុជា

២-១-១ និន្នាការនយោបាយ

ការបោះឆ្នោតរដ្ឋសភាលើកទី៥ ត្រូវបានប្រារព្ធធ្វើនៅខែកក្កដាឆ្នាំ២០១៣ ហើយរដ្ឋាភិបាលរបស់សម្តេចអគ្គមេសាសនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រី ត្រូវបានសម្តេចឡើង។ នៅក្នុងការបោះឆ្នោតក្រុមប្រឹក្សាឃុំសង្កាត់នៅខែមិថុនាឆ្នាំ២០១១វិញ នៅតាមមូលដ្ឋានទាំងមូល គណបក្សកាន់អំណាចបានទទួលការគាំទ្រ ប៉ុន្តែនៅតំបន់ទីប្រជុំជនវិញ គណបក្សប្រឆាំងមានសន្ទុះ។ ទោះយ៉ាងណាក៏ដោយ នៅក្នុងការបោះឆ្នោតសាមញ្ញដែលគ្រោងធ្វើនៅឆ្នាំ២០១៨

គណបក្សសង្គ្រោះជាតិកម្ពុជាដែលជាគណបក្សចម្បងក្នុងចំណោមគណបក្សប្រឆាំង
ត្រូវបានតុលាការកំពូលចេញសាលក្រមរំលាយគណបក្សកាលពីខែវិច្ឆិកាឆ្នាំ២០១៧
ប្រព័ន្ធគណបក្សតែមួយនឹងបន្តយាងជាក់លាក់។

ហើយគេព្យាករថា

២-១-២ ទិដ្ឋភាពទូទៅនៃសេដ្ឋកិច្ច

សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាបានកត់ត្រាកំណើនសេដ្ឋកិច្ចលើសពី ១០% ចាប់ពីឆ្នាំ២០០៤ ដល់ឆ្នាំ ២០០៧។

ហើយទោះបីជាក្រោមកិច្ចពលនៃការភ្ញាក់ផ្អើល Lehman អត្រាកំណើនសេដ្ឋកិច្ចក្នុងឆ្នាំ២០០៩

បានធ្លាក់ចុះដល់០.១%ក៏ដោយ វាបានងើបឡើងវិញដល់ ៦.០% នៅឆ្នាំ២០១០ ហើយចាប់ពីឆ្នាំ២០១១ទេ

បានរក្សាកំណើនប្រហែល ៧%ជាបន្តបន្ទាប់។

ប្រទេសកម្ពុជាមានធនធានធម្មជាតិនិងធនធានទេសចរណ៍ប្រវត្តិសាស្ត្រហើយមានការពឹងផ្អែកសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់លើវិស័យ
ដែលទាក់ទងនឹងវិស័យទេសចរណ៍ដូចជាអង្គរវត្តជាដើម។

យោងតាមរបាយការណ៍សេដ្ឋកិច្ចអាស៊ីប្រចាំៗនិងបាណីប្រឹក្សាសេដ្ឋកិច្ចអន្តរជាតិបានឱ្យដឹងថា អត្រាកំណើន GDP

របស់កម្ពុជាត្រូវបានព្យាករណ៍ថានឹងធ្លាក់ចុះមកនៅត្រឹម ៦.៩% ក្នុងឆ្នាំ២០១៨ និង ៦.៧% ក្នុងឆ្នាំ២០១៩ ។ GDP

ក្នុងប្រទេសកម្ពុជាក្នុងមនុស្សម្នាក់គឺ ១,១៤០ ដុល្លារអាមេរិក (តាមការប៉ាន់ស្មាននៅឆ្នាំ២០១៥ ទិន្នន័យIMF)

និងមានឋានៈស្ថិតនៅក្នុងបណ្តាប្រទេសមាន ចំណូលមធ្យមកម្រិតទាប។

២-១-៣ ទិដ្ឋភាពទូទៅនៃសង្គម

នៅឆ្នាំ២០១៣ ក្រសួងផែនការនៃរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានប្រកាសខ្សែបន្ទាត់ភាពក្រីក្រ នៃរាជរដ្ឋាភិបាល (national
poverty line) ដែលត្រូវបានកែប្រែជាលើកដំបូងគិតតាំងពីឆ្នាំ ១៩៩៧

ហើយខ្សែបន្ទាត់ភាពក្រីក្រនិងអត្រាភាពក្រីក្រដោយផ្អែកលើការជំរឿនសេដ្ឋកិច្ចសង្គមកម្ពុជា

ត្រូវបានប្រើប្រាស់នៅក្នុងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ (NSDP) ។ យោងតាមនេះបានដឹងថា

អត្រាភាពក្រីក្របានថយចុះជាលំដាប់ពីមួយឆ្នាំទៅមួយឆ្នាំ ហើយនៅក្នុងស្ថិតិចុងក្រោយបំផុត (គិតត្រឹមឆ្នាំ២០១២)

នៃប្រទេសកម្ពុជាទាំងមូលវិញ មានអត្រា ១៧.៧% ។ ទោះជាយាងណាក៏ដោយ

ក្នុងតំបន់ទីប្រជុំជនមានការថយចុះប្រហែល ៦០% ក្នុងអំឡុងពេលពីឆ្នាំ ២០០៨ ដល់ឆ្នាំ ២០១២

រីឯនៅតំបន់ជនបទមានអត្រាការកែលម្អគឺត្រឹម ៤៦% ប៉ុណ្ណោះនៅក្នុងអំឡុងពេលដូចគ្នា ដែលបានដឹងថា

អត្រាកែលម្អរបស់ទីប្រជុំជននិងជនបទមានគម្លាត។ ប្រទេសកម្ពុជានៅតែជួបប្រទះនូវបញ្ហាមួយចំនួន

ដូចជាកង្វះអាហារូបត្ថម្ភចំពោះទារក អត្រានៃការដកថយការសិក្សារបស់កុមារ ការផ្គត់ផ្គង់ទឹកនិងអនាម័យនៅតាមជនបទ

ការជាប់គាំងនៃការដាក់បណ្តាញអគ្គិសនី ព្រមទាំងបញ្ហាអំពើពុករលួយជាដើម។

២-២ និន្នាការអភិវឌ្ឍន៍របស់ប្រទេសកម្ពុជា

២-២-១ ចក្ខុវិស័យកម្ពុជា ២០៣០

ចាប់តាំងពីដំណាច់ឆ្នាំ ២០១២ មក រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានបង្កើត “ចក្ខុវិស័យកម្ពុជា២០៣០” ដែលជាចក្ខុវិស័យការអភិវឌ្ឍន៍រយៈពេលវែងរបស់ជាតិ ក្រោមការដឹកនាំរបស់ខ្ពត្តមក្រុមប្រឹក្សាសេដ្ឋកិច្ចជាតិ (SNEC) ។ “ប្រព័ន្ធរយោបាយស្វាហាប់ ការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចនិងភាពរុងរឿងនៃជាតិដែលមានមូលដ្ឋានជាសង្គមសមធម៌” គឺជាចក្ខុវិស័យធំដ៏សំខាន់មួយ ហើយលើកឡើងពីមាតិកាសម្រាប់សម្រេចនេះ គឺ “កំណើនបែកតងដ៏ទូលំទូលាយប្រកបដោយចីរភាព” “ការពង្រឹងរចនាសម្ព័ន្ធនិងអភិបាលកិច្ច” “សង្គមមួយប្រកបដោយ យុត្តិធម៌ សមធម៌និងសុខដុមរមនា” និង “ការលើកកម្ពស់អត្តសញ្ញាណជាតិ” ។ នៅក្នុងគោលដៅ និងរក្សាអត្រាកំណើនសេដ្ឋកិច្ចខ្ពង់ ៧% ហើយ មានចំណងបញ្ចូលនៅក្នុងចំណោមប្រទេស ដែលមានចំណូលមធ្យមកម្រិតខ្ពស់នៅត្រីមាត្រ ២០៣០ និងប្រទេសដែលមានចំណូលខ្ពស់នៅត្រីមាត្រ ២០៥០។

២-២-២ យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដំណាក់កាលទី ៣

បន្ទាប់ពីការបោះឆ្នោតសកលនៅខែកក្កដាឆ្នាំ ២០១៣ រាជរដ្ឋាភិបាលបានចាប់កំណើតនៅចុងខែកញ្ញា ហើយបានប្រកាសពី “យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ” (RS) ដែលជាយុទ្ធសាស្ត្ររយៈពេលប្រាំឆ្នាំរបស់រដ្ឋ។ ទន្ទឹមនឹងរក្សាគោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់ “ការលូតលាស់ ទីផ្សារការងារ ភាពយុត្តិធម៌ និងប្រសិទ្ធភាព” ដែលត្រូវបានកំណត់នៅក្នុងដំណាក់កាលទី២ នៃ RS នោះ គេបានកត់ត្រាច្បាស់ពីចក្ខុវិស័យរយៈពេលវែងសម្រាប់ក្លាយជាប្រទេសមានចំណូលមធ្យមកម្រិត ខ្ពស់នៅត្រីមាត្រ ២០៣០ និងក្លាយជាប្រទេសដែលមានចំណូលខ្ពស់នៅត្រីមាត្រ ២០៥០ផងដែរ ។ ស្នងបន្តនូវដំណាក់កាលទី២នោះ គេបានលើកបញ្ហាអទិភាពនិងគោលដៅនៃវិស័យនានាដែលផ្តោតលើ ①ការពង្រឹងវិស័យកសិកម្ម ② ការស្តារនិងការកែលម្អហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ③ការលើកកម្ពស់វិស័យឯកជននិងទីផ្សារការងារ ④ ការកសាងសមត្ថភាពនិងការអភិវឌ្ឍន៍ធនធានមនុស្ស ជាវិស័យអាទិភាពដែលបង្កើតនូវ “ចតុកោណ” ។

២-២-៣ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ២០១៤-២០១៨

ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ (NSDP) ត្រូវបានកំណត់ថាជាផែនការសកម្មភាពអនុវត្តជាក់ស្តែង ឬផែនការ ៥ ឆ្នាំរបស់ RS ដំណាក់កាលទី ៣ ដែលអនុវត្តដោយស្ថាប័នរាជរដ្ឋាភិបាល។ NSDP (២០១៤-២០១៨) គឺជាកម្មវិធីបន្តរបស់ NSDP (២០០៩-២០១៣) ដែលសង្ខេបលទ្ធផលនៃ ៥ ឆ្នាំកន្លងមក ហើយកំណត់គោលដៅជាតួលេខ ដែលត្រូវសម្រេចនៅក្នុងការគ្រប់គ្រងមាត្រសេដ្ឋកិច្ច និងតាមវិស័យប្រធានបទ ព្រមទាំងបញ្ជាក់ពីផែនការសកម្មភាពដែលបណ្តាក្រសួងនិងស្ថាប័ននីមួយៗត្រូវអនុវត្ត។ វាជាឯកសារមូលដ្ឋាន សម្រាប់គម្រោងថវិកាដែលអាស្រ័យលើមូលដ្ឋាននៃលទ្ធផល។

២-២-៤ គោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍ឧស្សាហកម្ម ២០១៥-២០២៥

គោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍ឧស្សាហកម្ម (IDP) ត្រូវបានប្រកាសដោយរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជានៅឆ្នាំ ២០១៦ ដែលផ្ដោតលើគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍ឧស្សាហកម្មដើម្បីចូលទៅក្នុងបណ្តាប្រទេសដែលមានចំណូលមធ្យមកម្រិតខ្ពស់នៃ ត្រីមាស្តាំ២០៣០ ដោយបញ្ជាក់ពីប្រការអាទិភាពនៃកំណែទម្រង់គោលនយោបាយ និងផែនការសកម្មភាពរបស់វិស័យនានា។

២-៣ សម្របសម្រួលជំនួយនិងនិរន្តរភាពជំនួយរបស់ម្ចាស់ជំនួយ

២-៣-១ ក្របខណ្ឌនៃការសម្របសម្រួលជំនួយ

នៅកម្ពុជាចាប់តាំងពីឆ្នាំ ២០០៤ មក ការសម្របសម្រួលជំនួយកំពុងត្រូវបានអនុវត្តដោយក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា (CDC) ជាគោល ។ CDC គឺជាស្ថាប័នកំពូលសម្រាប់សម្រេចឆន្ទៈនៃការសម្របសម្រួលជំនួយ ដែលតាមរយៈអង្គការពិភពលោក និងអន្តរជាតិហើយសម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រី មានតួនាទីជាប្រធាន។ ក្នុងនាមជាអង្គការ ក្រុមការងារបច្ចេកទេស (TWG) ត្រូវបានបែងចែកជា ២០ វិស័យ និងត្រូវបានរៀបចំឡើង។ ប្រធាននៃ TWG គឺត្រូវបំពេញដោយរដ្ឋមន្ត្រី ឬ មន្ត្រីឋានៈស្មើនឹងរដ្ឋមន្ត្រីរបស់ក្រសួងនានា ហើយប្រទេសស្ថាប័ននាំមុខ មានតួនាទីសម្របសម្រួលជំនួយរបស់ម្ចាស់ជំនួយ។ ប្រទេសជប៉ុនគឺជាប្រទេសនាំមុខនៅក្នុងវិស័យហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធនិងសមាហរណកម្មក្នុងតំបន់ ព្រមទាំងសមភាពយែនឌ័រ។

២-៣-២ និរន្តរភាពនៃទឹកប្រាក់សរុបនៃជំនួយ

យោងតាមការវិភាគដែលផ្អែកលើមូលដ្ឋានទិន្នន័យ ODA របស់ CDC ចំនួនទឹកប្រាក់សរុបនៃជំនួយដែលចាប់តាំងពីឆ្នាំ ២០០៧ បានបន្តកើនឡើងរហូតដល់ឆ្នាំ ២០១២ ហើយមានការថយចុះតិចតួចបន្ទាប់ពីឆ្នាំ ២០១៣ និងឈានដល់ចំនួន ១,៣៤៣ លានដុល្លារអាមេរិកនៅត្រីមាស្តាំ ២០១៥ ។ គេសន្មត់ថាចំនួនទឹកប្រាក់ស្មើនឹងពាក់កណ្តាលនៃថវិកាជាតិ ត្រូវបានផ្តល់ជាប្រភពជំនួយអភិវឌ្ឍន៍។ សមាមាត្រជំនួយកត់សំណងដែលគ្របដណ្តប់៨០%នៅឆ្នាំ ២០១៦ នោះត្រូវបានធ្លាក់ចុះដល់ ៦០% នៅឆ្នាំ ២០១៦ ហើយប្រាក់កម្ចីពីប្រទេសជប៉ុន កូរ៉េខាងត្បូង និងធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី (ADB) ទំនងជានឹងកើនឡើងជំនួស។

២-៣-៣ និរន្តរភាពជំនួយទ្វេភាគី

ថ្មីៗនេះ ប្រទេសចិននិងកម្ពុជាបានធ្វើឱ្យទំនាក់ទំនងនយោបាយនិងសេដ្ឋកិច្ចកាន់តែជិតស្និទ្ធ ហើយកំពុងរាលដាលចំនួននៅកម្ពុជា កំពុងលេចចេញជារូបរាងឡើងនៅវិស័យនានា។ យោងតាមទិន្នន័យរបស់ CDC បានឱ្យដឹងថា ជំនួយ ODA ពីប្រទេសចិនដែលមានទឹកប្រាក់ ៥ លានដុល្លារក្នុងមួយឆ្នាំនៅក្នុងឆ្នាំ ២០១២ ត្រូវបានកើនឡើងលើសពី ១៥៤ លានដុល្លារនៅឆ្នាំ ២០១០

ហើយបានក្លាយជាម្ចាស់ជំនួយធំជាងប្រទេសជប៉ុនចាប់តាំងពីពេលនោះមក។

២-៣-៤ និន្នាការនៃជំនួយតាមរយៈអង្គការអន្តរជាតិ

ដោយផ្អែកលើការចំណាយនៅឆ្នាំ ២០១៥ (១៣៣ លានដុល្លារអាមេរិក) ADB

ត្រូវបានគេចាត់ទុកថាជាម្ចាស់ជំនួយធំបំផុតលំដាប់ទីបី បន្ទាប់ពីប្រទេសចិននិងជប៉ុន

ហើយវាក៏ជាម្ចាស់ជំនួយធំជាងគេក្នុងចំណោមអង្គការអន្តរជាតិ។ ចាប់តាំងពីឆ្នាំ ២០១០ មក

ដោយសារតែធនាគារពិភពលោកមានភាពធ្លាក់ចុះ ក្នុងការទំនាក់ទំនងជាមួយរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ADB

ត្រូវបានគេរំពឹងថានឹងដើរតួជាអ្នកសម្របសម្រួលក្នុងការសម្របសម្រួលជំនួយជំនួសធនាគារពិភពលោក។

សម្រាប់អង្គការប្រតិភូ EU នៅក្នុងប៉ុន្មានឆ្នាំថ្មីៗនេះ គេបានផ្តល់ជំនួយចន្លោះពី ៤០ ទៅ ៦០

លានដុល្លារអាមេរិកក្នុងមួយឆ្នាំ។ លើសពីនេះទៀត ទាក់ទងនឹងបញ្ហាសិទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យនិងសិទ្ធិមនុស្ស យើងនឹងបង្កើត

“ផែនការសកម្មភាពស្តីពីសិទ្ធិមនុស្សនិងប្រជាធិបតេយ្យនៅឆ្នាំ២០១៥ ហើយធ្វើជាស្នូលនៃការជំនួយរបស់ EU ។

សម្រាប់ប្រទេសកម្ពុជា វាក៏រួមបញ្ចូលទាំងបញ្ហាសេដ្ឋកិច្ចផងដែរ។

២-៣-៥ និន្នាការនៃជំនួយតាមរយៈអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល (NGO)

នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ការផ្តល់ជំនួយតាមរយៈអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលមានចំនួន ៣២៨.៨ លានដុល្លារក្នុងឆ្នាំ ២០១៥

ដែលមានចំនួនជាង ២០% នៃជំនួយអភិវឌ្ឍន៍សរុប។ ផ្នែកសុខភាព ការអប់រំ សហគមន៍ និងការគាំទ្រពីជនបទ ជួយជនបទ

មានសមាមាត្រជំនួយយ៉ាងច្រើនពីអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល។ ទន្ទឹមនឹងនេះដែរ ទីភ្នាក់ងារអភិវឌ្ឍន៍ទ្វេភាគី

(ការគាំទ្រពីអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល ពីទីភ្នាក់ងារ USAID ដែលមានចំណែកធំបំផុតនៃទម្ងន់) មានសមាមាត្រធំ

ដោយសារតែការគាំទ្រក្នុងវិស័យសុខាភិបាល កសិកម្ម និងអភិបាលកិច្ច។

២-៤ និន្នាការជំនួយជប៉ុនសំរាប់ប្រទេសកម្ពុជា

២-៤-១ គ្រោងការណ៍គោលនយោបាយ ODA ចំពោះកម្ពុជា

នៅខែកក្កដាឆ្នាំ២០១៧

គេបានប្រកាសគោលការណ៍ “កិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍តាមប្រទេស” ចំពោះព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។

យោងទៅតាមគោលការណ៍កិច្ចសហប្រតិបត្តិការនេះ

គេបានលើកឡើងពីបន្តគាំទ្រនូវគោលការណ៍អភិវឌ្ឍន៍របស់កម្ពុជាកន្លងមក

ដូចជា “គោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍ (“យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ”) “ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ”

(NSDP) “គោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍ខ្សែស្បែកកម្ពុជា” (IDP) ។ ល។) លើសពីនេះ

គេបានមើលឡើងវិញនូវជំនួយដែលក្រោយបានរៀបចំគោលការណ៍ជំនួយតាមប្រទេសចំពោះកម្ពុជានេះ ឆ្នាំ២០១២ នោះ

ហើយគេបានសរុបសេចក្តីថា បានផ្តល់ជំនួយដែលលើក ”ការពង្រឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះសេដ្ឋកិច្ច” “ការជំរុញការអភិវឌ្ឍន៍សង្គម” និង ”ការពង្រឹងអភិបាលកិច្ច” ជាវិស័យអាទិភាព ហើយមានលទ្ធផលមួយចំនួន។

ដូចគ្នានេះដែរ ក្នុងជំនួយចំពោះប្រទេសកម្ពុជានាពេលខាងមុខនោះ ស្របតាមលទ្ធផលកន្លងមក

យើងជំរុញពង្រឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះសេដ្ឋកិច្ចនិងសង្គម។

ជាពិសេសគេក៏លើកឡើងពីការរៀបចំហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដែលកំរិតកាន់តែខ្ពស់

ឬការចាប់ផ្តើមធ្វើការអភិវឌ្ឍន៍ធនធានមនុស្សជំនាន់ក្រោយជាដើមនេះ

ជា”គោលដៅធំ” សម្រាប់សម្រេចបាននូវការចូលរួមនៅក្នុងបណ្តាប្រទេសមានចំណូលមធ្យមកម្រិតខ្ពស់ នៅត្រឹមឆ្នាំ២០៣០។

ម្យ៉ាងទៀត ទន្ទឹមនឹងការយកចិត្តទុកដាក់ពីបង្កើតសន្តិសុខសុវត្ថិភាពមនុស្ស

យើងនឹងព្យាយាមដោះស្រាយគម្លាតគ្នារវាងទីប្រជុំជននិងជនបទ

ព្រមទាំងភាពធ្ងន់ធ្ងរនៃបញ្ហាទីក្រុងនៅក្នុងរាជធានីភ្នំពេញជាដើម។ គេនឹងបន្តធ្វើការពង្រឹងអភិបាលកិច្ច

រួមទាំងការបង្កើតនីតិវិធីជាចម្បង ដែលជាបញ្ហាប្រឈមសម្រាប់សង្គមកម្ពុជាជាទូទៅ។

២-៤-២ សមិទ្ធផលនៃជំនួយចំពោះកម្ពុជា

សមិទ្ធផលនៃជំនួយចំពោះកម្ពុជារបស់ជប៉ុន ដែលគិតសរុបគឺ ជំនួយកត់សំណង (១៨៨,៥១២ លានយ៉េន) ប្រាក់កម្ចី

(១០៥,៦៨០ លានយ៉េន) កិច្ចសហប្រតិបត្តិការបច្ចេកទេស (៧៨៦,៦៧លានយ៉េន)។

ទោះបីជាប្រទេសដែលផ្តល់ប្រាក់កម្ចីប្រាក់យ៉េនក៏ដោយ ចំណែកនៃជំនួយកត់សំណងនៅតែមានកម្រិតខ្ពស់

ដោយសារតែជំនួយខ្នាតធំសម្រាប់គម្រោងជំនួយកត់សំណង។ សម្រាប់ភាគីកម្ពុជា ក៏ចង់បាន ODA

ដែលមានលក្ខខណ្ឌផ្តល់អោយល្អសម្រាប់កម្ពុជាផងដែរ។ សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាមានឱនភាពគណនីចរន្តថេរ

ហើយមានបំណងមិនបង្កើនចំណូលបរទេស តាមដែលអាចធ្វើទេ បាន។

ជំពូកទី ៣ ការវាយតម្លៃពីទស្សនៈវិស័យអភិវឌ្ឍន៍

៣-១ ភាពពាក់ព័ន្ធនៃគោលនយោបាយ

៣-១-១ ភាពស្របគ្នាជាមួយនឹងតម្រូវការអភិវឌ្ឍន៍របស់ប្រទេសកម្ពុជា

(១) ភាពស្របគ្នាជាមួយ RS

ក្នុងគោលការណ៍ជំនួយតាមប្រទេសចំពោះកម្ពុជារបស់ជប៉ុន ដែលត្រូវបានកែប្រែនៅក្នុងឆ្នាំ ២០១២

គេលើកគោលដៅធំគឺ “កំណើនសេដ្ឋកិច្ចប្រកបដោយប្រាកដប្រជានិងថិរភាព និងការអភិវឌ្ឍដែលមានតុល្យភាព”

ដែលមានភាពថយចុះនូវលក្ខណៈ: ”ការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ”

ដែលត្រូវបានលើកជាចម្បងនៅក្នុងគោលការណ៍នៅឆ្នាំ២០០២ គឺមានការវិវឌ្ឍន៍អោយកំណើនសេដ្ឋកិច្ចជាបង្គោលវិញ

ហើយមានការរៀបរាប់ថា វាត្រូវតែមានភាពប្រាកដប្រជានិងថិរភាព (ដែលមានការយកចិត្តទុកដាក់ពីបរិស្ថាន)

ព្រមទាំងវាត្រូវតែមានតុល្យភាព (ដែលស្រទាប់ជនក្រីក្រអាចទទួលបានផលប្រយោជន៍ក្នុងកំណើនសេដ្ឋកិច្ច

និងត្រូវសម្រួលលើគម្លាតតំបន់រវាងទីប្រជុំជននិងជនបទ)។ លើសពីនេះទៀត ដែលជាវិស័យអាទិភាព (១)

ការពង្រឹងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសេដ្ឋកិច្ច (ការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសេដ្ឋកិច្ច ការពង្រឹងវិស័យឯកជន ការអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្ម • ជនបទ (២) ការជំរុញអភិវឌ្ឍន៍សង្គម (ការរៀបចំហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ បណ្តាញទឹកស្អាតនិងទឹកស្អុយ ភាពប្រសើរឡើងនៃការថែទាំសុខភាព ការកែលម្អគុណភាពអប់រំ ការដោះគ្រាប់មីន (៣) ការពង្រឹងអភិបាលកិច្ច ដែលជាខ្លឹមសារមួយកាន់តែជិតស្និទ្ធនឹងRS របស់កម្ពុជា។

(២) ភាពស្របគ្នាជាមួយ NSDP

វិស័យដែលមានការឆ្លើយតបយ៉ាងជាក់លាក់គឺ "ការកសាងឡើងវិញនិងការសាងសង់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្ត" បានន័យថាគោលនយោបាយកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍របស់ជប៉ុន មានភាពស្របគ្នាជាមួយវិស័យហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ដែលបានសង្កត់ធ្ងន់ដោយភាគីកម្ពុជា។ មិនមានការឆ្លើយតបនឹង "ការអភិវឌ្ឍន៍ផ្នែកព័ត៌មានវិទ្យា" នោះទេប៉ុន្តែមានវិធានការផ្សេងទៀតទាក់ទងនឹងបញ្ហាតូចៗផ្សេង ដូចជា "ការស្តារនិងការសាងសង់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធចរាចរណ៍" "ការគ្រប់គ្រងធនធានទឹកនិងធារាសាស្ត្រ" "ការអភិវឌ្ឍន៍ ផ្នែកថាមពល"។ ចំពោះ IT វាគឺជាផ្នែកដែលមានផលចំណេញ ហើយវាអាចសម្របសម្រួលសម្រាប់វិធានការផ្សេងៗក្រៅពី ODA ដូច្នេះវាអាចនិយាយបានថា វិធានការជប៉ុនមានសមហេតុផលក្នុងការឆ្លើយតប។ ទាក់ទងនឹងវិស័យអភិបាលកិច្ច ខណៈពេលដែលជប៉ុនបានបង្ហាញយ៉ាងច្បាស់ថា វាជាគោលនយោបាយជំនួយក្នុងវិស័យ "កំណែទម្រង់ប្រព័ន្ធយុត្តិធម៌" និង "កំណែទម្រង់រដ្ឋបាល" ហើយចំពោះការលុបបំបាត់អំពើពុករលួយ ដែលមានភាពរស់បរិញ្ញនោះយើងចាត់ទុកថាជាវិស័យមួយដែលមិនឆ្លើយឆ្លង ចំពោះគោលនយោបាយរបស់ភាគីកម្ពុជា។

(៣) ភាពស្របគ្នាជាមួយ IDP

IDP បានបង្ហាញគោលដៅគោលនយោបាយ • គោលដៅជាតួលេខ សម្រាប់គោលនយោបាយឧស្សាហកម្មចាប់ពីឆ្នាំ ២០១៥ ដល់ឆ្នាំ ២០២៥ ដែលត្រូវបានប្រកាសនៅក្នុងឆ្នាំ ២០១៦ ។ យោងតាមគោលការណ៍កិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍តាមប្រទេសដែលរៀបចំឡើងនៅក្នុងឆ្នាំ ២០១៧ គេបានបញ្ជាក់ថា "ពីទស្សនៈនៃការពង្រឹងភាពភ្ជាប់គ្នាក្នុងតំបន់ និងការជំរុញផ្នែកឧស្សាហកម្ម ត្រូវពង្រឹងបណ្តាញដឹកជញ្ជូន (ផ្លូវថ្នល់ • កំពង់ផែ • គយ។ ល។ (ទាំងផ្នែករឹងនិងផ្នែកទន់ ការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវបរិយាកាសវិនិយោគ ការផ្គត់ផ្គង់ដីស្ថេរភាពនូវថាមពលដែលចាំបាច់សម្រាប់ការផ្តល់ឧស្សាហកម្ម ការអភិវឌ្ឍន៍ធនធានមនុស្សសម្រាប់វិស័យឧស្សាហកម្ម។ ទន្ទឹមនឹងនេះដែរ ខណៈពេលដែលទទួលស្គាល់ពីសារៈសំខាន់នៃការកសាងខ្សែសង្វាក់តម្លៃអាហារ នឹងខិតខំលើកកម្ពស់វិស័យកសិកម្ម

ដែលជាឧស្សាហកម្មដ៏សំខាន់មួយនៅតំបន់ជនបទ”

គឺគេបានគ្របដណ្តប់នូវគោលដៅគោលនយោបាយដែលត្រូវលើកឡើងនៅក្នុង IDP

ទើបយើងអាចសន្មត់ថាមានភាពស្របគ្នាខ្ពស់។

៣-១-២ ភាពស្របគ្នាជាមួយគោលនយោបាយថ្នាក់ខាងលើរបស់ជប៉ុន

“ការពង្រឹងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសេដ្ឋកិច្ច” ឬ “ការជម្រុញលើកកម្ពស់ឧស្សាហកម្ម”

ដែលជាកត្តាអាទិភាពនៅក្នុងគោលនយោបាយជំនួយរបស់ជប៉ុនចំពោះកម្ពុជា មានភាពស្របគ្នាខ្ពស់ជាមួយ

“កំណើនប្រកបដោយចីរភាព” នៅក្នុងធម្មនុញ្ញ ODA (២០០៣) និង “កំណើនដែលមានគុណភាពខ្ពស់

និងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ” នៅក្នុង “គោលការណ៍ធំៗអំពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍” (២០១៥)

ដែលជាស្នូលនៃគោលនយោបាយជំនួយរបស់ប្រទេសជប៉ុន។ លើសពីនេះទៀត “ការជម្រុញការអភិវឌ្ឍសង្គម”

ឬ “ការលើកកម្ពស់គុណភាពជីវិត” គឺស្របទៅតាម “ការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ” នៃធម្មនុញ្ញ ODA (២០០៣)

“កំណើនគុណភាពខ្ពស់ និងកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រតាមរយៈនោះ” នៅក្នុងគោលការណ៍ធំៗអំពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍

(២០១៥)។ លើសពីនេះទៀត “ការពង្រឹងអភិបាលកិច្ច” ឬ

“ការសម្រេចបាននូវសង្គមប្រកបដោយចីរភាពតាមរយៈការពង្រឹងអភិបាលកិច្ច” គឺស្របគ្នាខ្ពស់ទៅនឹង

“ការចែករំលែកតម្លៃជាសកល

ការសម្រេចបាននូវសង្គមដែលមានសន្តិភាពនិងមានសុវត្ថិភាព” នៅក្នុង “គោលការណ៍ធំៗអំពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍”

(២០១៥)។

៣-១-៣ ភាពស្របគ្នាជាមួយបញ្ហាអាទិភាពអន្តរជាតិ

ឆ្លើយតបទៅនឹង MDGs ដែលបានអនុម័តនៅកិច្ចប្រជុំពិសេសសហស្សវត្សរ៍របស់អង្គការសហប្រជាជាតិនៅខែកញ្ញាឆ្នាំ

២០០០ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានបង្កើតនូវគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហស្សវត្សរ៍កម្ពុជា (CMDGs) ។ ទាំង MDGs,

CMDGs មិនគ្របដណ្តប់នូវវិស័យកំណើនសេដ្ឋកិច្ច ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ឬអភិបាលកិច្ចនៅឡើយ

ហើយភាពស្របគ្នាជាមួយគោលការណ៍កិច្ចសហប្រតិបត្តិការតាមប្រទេស មានកម្រិតមធ្យម។ ទន្ទឹមនឹងនេះនៅក្នុង SDGs

មានការគ្របដណ្តប់លើវិស័យទាំងនេះ ទើបវិស័យអាទិភាពនៃគោលនយោបាយជំនួយរបស់ជប៉ុនចំពោះប្រទេសកម្ពុជា

ត្រូវគ្នាទៅនឹង SDGs ណាមួយដែរ ដែលចាត់ទុកថាភាពស្របគ្នាខ្ពស់លើកត្តាភាគធំ។

៣-១-៤ ភាពទាក់ទងគ្នាជាមួយម្ចាស់ជំនួយដទៃទៀត-ភាពប្រសើររបស់ជប៉ុន

ប្រទេសជប៉ុន មានមុខមាត់ដ៏រឹងមាំលើសមិទ្ធិផលជំនួយដល់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសេដ្ឋកិច្ច វិស័យអប់រំ ទឹកស្អាតនិងទឹកស្អុយ។ ទាក់ទងនឹងជំនួយចំពោះកម្ពុជា ជប៉ុនបាននិងកំពុងអនុវត្តជំនួយកតសំណងខ្នាតធំតាំងពីដើមមក ហើយថ្វីបើចំនួនទឹកប្រាក់កម្ចី កំពុងកើនឡើងក៏ដោយ ក៏ក្រុមខណ្ឌទាំងពីរនេះនឹងគាំទ្រដល់ជំនួយកម្ពុជាស្របតាមកិច្ចសហប្រតិបត្តិការបច្ចេកទេសនៅថ្ងៃខាងមុខទៀត ។ ដោយហេតុនោះហើយបានជាជំនួយរបស់ជប៉ុនចំពោះកម្ពុជា មានលក្ខណៈពិសេសដៃលថា ការគាំទ្រយាងទូលំទូលាយលើហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសេដ្ឋកិច្ច (ផ្លូវថ្នល់) ទន្ទឹមនឹងការគាំទ្រដោយជំនួយកតសំណងលើវិស័យការអប់រំ សុខភាព ឬទឹកស្អាតនិងទឹកស្អុយ មានទំហំស្មើគ្នា។ ពីភាគីកម្ពុជាមាន "ល្បែងជំនួយ" ម្យ៉ាង ដែលកំពុងព្យាយាមដកប្រាក់ជំនួយពីប្រទេសចិននិងជប៉ុន ដែលមានលក្ខខណ្ឌអំណោយផលច្រើនជាង ហើយប្រទេសជប៉ុនគួរអនុវត្តជំនួយ "លក្ខណៈត្រីភាគីជារួម" ដែលមានភាពរហ័ស មានគុណភាពខ្ពស់ និងមាន សម្ព័ន្ធតភ្ជាប់ផ្នែកនីមួយៗច្រើនជាងមុន។

៣-១-៥ សេចក្តីសង្ខេបអំពីភាពស្របគ្នានៃគោលនយោបាយ

កិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍ និងគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍ចំពោះប្រទេសកម្ពុជារបស់ប្រទេសជប៉ុន អាចត្រូវបានគេវាយតម្លៃខ្ពស់ទៅលើភាពស្របគ្នាតាមតម្រូវការអភិវឌ្ឍន៍របស់កម្ពុជា គោលនយោបាយថ្នាក់ខ្ពស់ ODA របស់ប្រទេសជប៉ុនបាន ប៉ុន្តែផ្ទុយទៅវិញបញ្ហាអាទិភាពលក្ខណៈអន្តរជាតិ គឺជាទូទៅមានកម្រិតខ្ពស់ ហើយភាពប្រសើរជាងក្នុងការប្រៀបធៀបរបស់ប្រទេសជប៉ុន មានកម្រិតមធ្យម។ ទាក់ទងនឹងភាពស្របគ្នានៃគោលនយោបាយ អាចសន្មត់បានថា មានកម្រិត "ខ្ពស់ (B)" ។

៣-២ ប្រសិទ្ធភាពនៃលទ្ធផល

៣-២-១ លទ្ធផលជំនួយចំពោះកម្ពុជារបស់ប្រទេសជប៉ុន

(១) កម្ចី ODA (កិច្ចសហប្រតិបត្តិការផ្តល់ជំនួយកណ្តាល) ទឹកប្រាក់សរុបនៅក្នុងរយៈពេលគោលដៅវាយតម្លៃ ប្រាក់កម្ចី ODA មានADB ជាម្ចាស់ជំនួយធំជាងគេ ដែលមាន ៤៧%លើចំនួនសរុប បន្ទាប់មកគឺប្រទេសកូរ៉េ (១៤%) ជប៉ុន (១១%) ធនាគារពិភពលោក (១០%) ។ ចាប់តាំងពីឆ្នាំ ២០០៩ មក ជប៉ុនបានបង្កើនចំនួនប្រាក់កម្ចី ប៉ុន្តែដោយសារតែវាផ្តោតលើជំនួយកតសំណងក្នុងចំណោមទឹកប្រាក់សរុបនៃ ODA វាមានកម្រិតទាបជាង ADB និងកូរ៉េ។

(២) ជំនួយកតសំណង

លទ្ធផលបូកសរុប នៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជំនួយកតសំណងរបស់ប្រទេសជប៉ុននៅក្នុងកំឡុងពេលកំណត់ គឺលំដាប់ ទី ១

(២១%) ដែលបម្រែបម្រួលស្ទើរនឹងសហរដ្ឋអាមេរិក (១៦%) ដែលជាលំដាប់ទី២។ បើប្រកបសរុបប្រទេសទាំងពីរទេ វាស្ទើរនឹងចំណែកប្រហែល ៤០%។

ខណៈដែលជំនួយកតសំណងរបស់ប្រទេសជប៉ុនត្រូវបានផ្តល់ឱ្យយ៉ាងច្រើនដល់វិស័យអប់រំនិងផ្លូវថ្នល់ សហរដ្ឋអាមេរិកទទួលបានប្រាក់កម្ចីកសុខាភិបាល។ អាចនិយាយបានថា មានទំនាក់ទំនងសហប្រតិបត្តិការ ឬបែងចែកជំនួយ ដើម្បីបំពេញតួនាទីវិញទៅមករបស់ប្រទេសទាំងពីរ។

(៣) កិច្ចសហប្រតិបត្តិការបច្ចេកទេស

នៅក្នុងកំឡុងពេលវាយតម្លៃ ចំនួនទឹកប្រាក់បូកសរុបនៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការបច្ចេកទេស ជប៉ុនបានបង្កើតឡើងនូវមាន៖ ជាម្ចាស់ជំនួយកំពូល(២៨%) ។ បើរួមជាមួយប្រទេសអូស្ត្រាលីនៅលំដាប់ទី ២ (២០%) និងអាណ្លីម៉ង់នៅលំដាប់ទី៣(១៥%) (កិច្ចសហប្រតិបត្តិការបច្ចេកទេសប្រហែល ៦០% ត្រូវបានគ្របដណ្តប់ដោយជំនួយរបស់ប្រទេសទាំង៣នេះ។

៣-២-២ ស្ថានភាពវិស័យទ្វេភាគីនិងធាតុចូលដែលពាក់ព័ន្ធនឹង” ការពង្រឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះសេដ្ឋកិច្ច”

(១) ការពង្រឹងការប្រកួតប្រជែងផ្នែកឧស្សាហកម្មតាមរយៈការរៀបចំហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសេដ្ឋកិច្ច • ការពង្រឹងវិស័យឯកជន

(ក) កម្មវិធីហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដីកជញ្ជូន • ថាមពលអគ្គិសនី(កម្មវិធីជម្រុញសម្រួលដីកជញ្ជូន)

ដោយបញ្ចប់ការសាងសង់ស្ថានអ្នកលឿន (ឈ្មោះជាផ្លូវការថា "ស្ថានTsubasa") ដោយជំនួយកតសំណងនៅខែមេសាឆ្នាំ ២០១៥ ក្នុងនាមជាស្ថានឆ្លងកាត់ទន្លេមេគង្គនៅតាមដងផ្លូវជាតិលេខ ១ ដែលជាផ្លូវសំខាន់នៅកម្ពុជា ផ្លូវរបៀងសេដ្ឋកិច្ចភាគខាងត្បូង ដែលតភ្ជាប់ប្រទេសកម្ពុជានិងថៃ ព្រមទាំងរៀតណាម បានបើកសម្ពោធជាផ្លូវ ការ។ ដូចនេះ យើងអាចនិយាយបានថាជំនួយរបស់ជប៉ុនកំពុងរួមចំណែកគួរឱ្យកត់សម្គាល់ក្នុងការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធផ្លូវ ថ្នល់នៅកម្ពុជា។

(ខ) កម្មវិធីរៀបចំបរិស្ថានពាណិជ្ជកម្ម • វិនិយោគ

ទោះបីជាជំនួយរបស់ប្រទេសជប៉ុន បានបម្រើមួយកំរិតក្នុងការរៀបចំបរិស្ថានពាណិជ្ជកម្ម • វិនិយោគក៏ដោយ ក៏កំពុងស្ថិតនៅក្នុងស្ថានភាពពិបាកបញ្ហាភាពប្រសើរជាងក្នុងការប្រកួតប្រជែងជាមួយទុនរបស់ប្រទេសចិនដែរ។ ចំនួនទឹកប្រាក់បូកសរុបនូវប្រាក់វិនិយោគតាមប្រទេស (បូកសរុបពីឆ្នាំ២០១០-២០១៦) ប្រទេសជប៉ុនមានលំដាប់ទី៤ក្នុងការប្រៀបធៀបអន្តរជាតិ។

(គ) កម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍ធនធានមនុស្សវិស័យឧស្សាហកម្ម

ការរួមចំណែកអតិបរមាក្នុងវិស័យនេះ គឺការបង្កើតនិងប្រតិបត្តិការនៃ “មជ្ឈមណ្ឌលអភិវឌ្ឍន៍ធនធានមនុស្សកម្ពុជា-ជប៉ុន”

(CJCC) ដោយគម្រោងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការបច្ចេកទេស ។ រហូតដល់ត្រីមាស្នាំ២០១៥ ចំនួនប្រមាណ ៦,០០០

នាក់នៅក្នុងវគ្គពាណិជ្ជកម្មនិង ប្រមាណ៥,០០០ នាក់នៅក្នុងវគ្គភាសាជប៉ុន ២១៥,០០០

នាក់នៅក្នុងកម្មវិធីជម្រុញការយោគយល់គ្នាទៅវិញទៅមកបានចូលរួម។

លើសពីនេះទៀត ទន្ទឹមនឹងការអនុវត្តគម្រោងការនេះ មានការជម្រុញបង្កើតបណ្តាញអាជីវកម្ម

ដូចជាបង្កើតសមាគមពាណិជ្ជកម្មនិងវិនិយោគកម្ពុជា-ជប៉ុន ការបង្កើតអាជីវកម្មដោយអ្នកដែលបញ្ចប់វគ្គអាជីវកម្ម

ការជម្រុញផ្សព្វផ្សាយការអប់រំភាសាជប៉ុនតាម រយៈសិក្ខាសាលាពាក់ព័ន្ធនឹងភាសាជប៉ុនជាដើម

ដែលមានផលវិជ្ជមានជាច្រើនត្រូវបានរកឃើញ បានន័យថាប្រសិទ្ធភាព ផលប៉ះពាល់គឺខ្ពស់។

(២) វិស័យកសិកម្មនិងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ

(ក) កម្មវិធីលើកកម្ពស់កសិកម្ម

ថ្វីបើជំនួយពីប្រទេសជប៉ុនមានលទ្ធផលជាក់លាក់ក្នុងវិស័យនានា ដូចជាផ្នែកកសិកម្មក៏ដោយ កិច្ចសហប្រតិបត្តិការមូលនិធិ

ដូចជាការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវប្រព័ន្ធធារាសាស្ត្រមានភាពខ្លះខាត

ហើយភាពបាក់ក្នុងការបង្ហាញថាជាលទ្ធផលដែលអាចមើលឃើញជាផលប៉ះពាល់។

ហើយវាត្រូវការពេលវេលាដើម្បីអភិវឌ្ឍប្រសិទ្ធភាព។

៣-២-៣ ស្ថានភាពវិនិយោគលទ្ធផលធាតុចេញនិងធាតុចូលដែលពាក់ព័ន្ធនឹង” ការជម្រុញអភិវឌ្ឍន៍សង្គម”

(១) ការកែលម្អវិស្វកម្មរស់នៅតាមទីប្រជុំជនដូចជាហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធទឹកស្អាតនិងទឹកស្អុយ

(ក) កម្មវិធីបរិស្ថានទឹកនៅទីប្រជុំជន

ប្រទេសជប៉ុនបានចាប់ផ្តើមផ្តល់ប្រាក់កម្ចីយ៉ែនដល់រដ្ឋាករទឹកស្វយ័តភ្នំពេញ

ហើយក៏បាននិងកំពុងអនុវត្តជំនួយដោយប្រើប្រាស់ក្របខណ្ឌទាំងជំនួយកត់សំណងផង កិច្ចសហប្រតិបត្តិការបច្ចេកទេសផង។

ជាមួយគ្នានេះផងដែរ ចំពោះប្រព័ន្ធផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាតនៅខេត្តបាត់ដំបងនិងខេត្តសៀមរាប

ប្រទេសជប៉ុនបានផ្តល់នូវភាពជាម្ចាស់ជំនួយនាំមុខនៅក្នុងវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត ដោយប្រើប្រាស់ក្របខណ្ឌទាំងឡាយនេះ។

(២) ការលើកកម្ពស់សន្តិសុខសង្គម

(ក) កម្មវិធីពង្រឹងប្រព័ន្ធសុខាភិបាល

ប្រទេសជប៉ុនកំពុងគាំទ្រយោងសកម្ម ដល់វិធានការទប់ស្កាត់សុខភាពមាតានិងទារក និងជំងឺឆ្លង

តាមរយៈជំនួយកត់សំណងនិងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការបច្ចេកទេស

ហើយមានលទ្ធភាពដែលទទួលបានក្នុងការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវលទ្ធផលទាំងនេះ។ ដូច្នេះហើយបានជាត្រូវគេវាយតម្លៃថា

ប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ចំពោះលទ្ធផលនៃ ” ការពង្រឹងប្រព័ន្ធសុខាភិបាល”។

(៣) កែលម្អគុណភាពអប់រំ

ជំនួយរបស់ជប៉ុន បានផ្លាស់ប្តូរពីជំនួយដល់សាលាបឋមសិក្សា ដោយកិច្ចសហប្រតិបត្តិការបច្ចេកទេសជំនួយកត់សំណង

(រួមទាំងជំនួយកត់សំណងថ្នាក់មូលដ្ឋាន) ដូចកន្លងមក ទៅជាការអប់រំកម្រិតមធ្យមសិក្សានិងខ្ពស់សិក្សាវិញ។

ហើយនៅពេលដែលកម្ពុជាបានដាក់ចេញគោលនយោបាយផ្តោតលើ IDP

វាត្រូវបានគេជួយនៅក្នុងក្របខណ្ឌនៃ "ការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្សវិស័យឧស្សាហកម្ម"។

(៤) កម្មវិធីកម្ចាត់គ្រាប់មីនប្រឆាំងមនុស្ស

ដោយមានការបណ្តុះបណ្តាលធនធានមនុស្ស នៅក្នុងមជ្ឈមណ្ឌលកម្ចាត់គ្រាប់មីនប្រឆាំងមនុស្សកម្ពុជា តាមរយៈកិច្ចសហប្រតិបត្តិការបច្ចេកទេស ចំនួនជនរងគ្រោះដោយសារគ្រាប់មីនឬយុទ្ធភណ្ឌមិនទាន់ផ្ទុះ ត្រូវបានថយចុះពីមួយឆ្នាំទៅមួយឆ្នាំ ពី ២៨៦ នាក់នៅពេលធ្វើផែនការ មកត្រឹម ១១១ ក៏នៅឆ្នាំ២០១៥ យាងជាក់ស្តែង។

៣-២-៤ ស្ថានភាពនៃលទ្ធផលធាតុចេញនិងធាតុចូលដែលពាក់ព័ន្ធនឹង"ការពង្រឹងអភិបាលកិច្ច"

(ក) កម្មវិធីការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ

ប្រទេសជប៉ុនបានផ្តល់ជំនួយលក្ខណៈនៅជំហាន តាមរយៈការបង្កើនសមត្ថភាពស្ថិតិនិងបង្កើនសមត្ថភាពពន្ធដារ។ ដោយសារតែបញ្ហានៃអំពើពុករលួយមិនត្រូវបានដោះស្រាយ ការរៀបចំគម្រោងថវិកានិងការអនុវត្តនេះ មានគណនេយ្យភាពនិងតម្លាភាពកម្រិតទាប។ អភិបាលកិច្ចដែលរួមទាំងគុណភាពនៃរដ្ឋាភិបាល នៅតែមានកម្រិតទាបនៅក្នុងបណ្តាប្រទេសអាសាន រួមជាមួយប្រទេសថៃនិងវៀតណាម។ ដូច្នេះប្រសិទ្ធភាពនៃលទ្ធផល គឺមធ្យម។

(ខ) កម្មវិធីការរៀបចំប្រព័ន្ធច្បាប់-មុខងាររដ្ឋបាល

ដំបូង នៅកម្ពុជាបានចាប់ផ្តើមពីការតាក់តែងសេចក្តីព្រាងក្រមរដ្ឋប្បវេណី។ ជាក់ស្តែងដែលថា ការបង្កើតឡើងច្បាប់ដែលជាគោលការណ៍ឈរលើមូលដ្ឋានភាគីទី៣ ហើយ អោយមានការយល់ដឹងរួមគ្នាអំពីវា ទើបអាចចាកចេញពីអភិបាលកិច្ចតាមចិត្តគំនិតដោយ "ការគ្រប់គ្រងដោយមនុស្ស"នោះ សម្រេចបាន។ លើសពីនេះទៅទៀត នៅក្នុងវគ្គបណ្តុះបណ្តាលអ្នកឯកទេសផ្នែកច្បាប់ ដែលបានអនុវត្តក្រោមជំនួយកត់សំណង ("គម្រោងគាំទ្រគណៈមេធាវី") មានការរួមចំណែកដល់ការអភិវឌ្ឍអ្នកជំនាញផ្នែកច្បាប់ និងការបង្កើនវិជ្ជាជីវៈច្បាប់។ ទោះបីជាការគាំទ្រប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពក៏ដោយ ក៏ផលប៉ះពាល់មិនទាន់ត្រូវបានកើតមាននៅឡើយ។

(គ) កម្មវិធីការគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន

ការកាត់បន្ថយការបំបាត់ឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ (REDD+) ដោយការកាត់បន្ថយការកាប់បំផ្លាញនិងការខូចខាតព្រៃឈើ ត្រូវបានសន្មត់ថាមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់។ យាងណាមិញ ជំនួយនេះទើបតែចាប់ផ្តើម ហើយទោះបីជាសមត្ថភាពអ្នកពាក់ព័ន្ធត្រូវបានពង្រឹងដោយជំនាញបច្ចេកទេសខាងលើក៏ដោយ ក៏វាត្រូវការពេលវេលាខ្លះដើម្បីកុំឱ្យមានផលប៉ះពាល់កើតឡើង។

៣-២-៥ ការសង្ខេបពីប្រសិទ្ធភាពនៃលទ្ធផល

ការវាយតម្លៃលើវិស័យមូលដ្ឋានគ្រឹះសេដ្ឋកិច្ច ជាពិសេសកម្មវិធីដើម្បីកែលម្អហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធទីប្រជុំជន មានកម្រិតខ្ពស់។ សម្រាប់កម្មវិធីដើម្បីកែលម្អបរិស្ថានរស់នៅទីប្រជុំជន (បរិស្ថានទឹក) និងការថែទាំសុខភាពក៏ដូចគ្នានេះដែរ។ មានប្រសិទ្ធភាពក្នុងការដកគ្រាប់មីនប្រឆាំងមនុស្សធុនដែរ។ ម្យ៉ាងទៀត សម្រាប់ការរៀបចំបរិស្ថាន ពាណិជ្ជកម្មនិងការវិនិយោគ ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ការរៀបចំប្រព័ន្ធច្បាប់និងមុខងាររដ្ឋបាល កម្មវិធីគ្រប់គ្រងបរិស្ថានជាដើមនោះ មានប្រសិទ្ធភាពកំរិតមធ្យម។ ចំពោះកម្មវិធីការជម្រុញវិស័យកសិកម្ម និងកែលម្អគុណភាពនៃអប់រំ យើងបានវិនិច្ឆ័យថា "មានបញ្ហាមួយភាគ(C)"។

៣-៣ ភាពសមស្របនៃនីតិវិធី

៣-៣-១ នីតិវិធីនៃការបង្កើតកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍តាមប្រទេស និងគោលនយោបាយជំនួយ

នៅក្នុងនីតិវិធីនៃការបង្កើតគោលការណ៍កិច្ចសហប្រតិបត្តិការតាមប្រទេស វាត្រូវបាន អនុវត្តនៅក្នុងវិធីមួយដែលមានលក្ខណៈ ការចូលរួមដើម្បីអោយមានមតិយោបល់ជាសាធារណៈរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងក្នុងស្រុកក្រៅស្រុក មានភាពសមស្របល្អមែន ប៉ុន្តែក្នុងចំណោមមតិយោបល់សាធារណៈ ការចង្អុលចម្លង២ គឺគ្មានការបង្ហាញភស្តុតាង ហើយយោងហោចណាស់ក៏មិនបានឆ្លុះបញ្ចាំងក្នុងពាក្យពោធិ៍សំដីគោលការណ៍កិច្ចសហប្រតិបត្តិការឡើយ ទើបគួរធ្វើការពន្យល់យោងហ្មត់ចត់ជូនដល់ប្រជាជន។ លើសពីនេះទៀត ថាគេអនុសាសន៍ទាំង៨ ដែលត្រូវដាក់ជូននៅក្នុងការវាយតម្លៃតាមប្រទេស ដែលបានអនុវត្តនៅក្នុងឆ្នាំ ២០០៦ ត្រូវបានគេពិចារណាមិនបាននោះគឺមិនបានដឹងតាមរយៈអត្ថបទបោះពុម្ពផ្សាយឡើយ។ ជាការពិតណាស់ អនុសាសន៍នៃការវាយតម្លៃតាមប្រទេស វាពុំមានលក្ខណៈត្រូវពិចារណាភ្លាមដែរ ហើយពេលវេលាអនុវត្តនោះ ក៏ខុសគ្នាទៅតាមលក្ខណៈអាចសម្រេចបានខ្ពស់ឬទាបនោះដែរ។ ដូច្នោះ ប្រសិនបើអនុសាសន៍នោះមិនត្រូវបានឆ្លុះបញ្ចាំងនៅក្នុងគោលការណ៍កិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍តាមប្រទេសបន្ទាប់ក៏ដោយ វាមិនត្រូវសន្និដ្ឋានថាមានភាពសមស្របនៃការដំណើរការទាបភ្លាមៗបានទេ។ យោងណាក៏ដោយ ដើម្បីអោយមានភាពតភ្ជាប់គ្នារវាងការវាយតម្លៃតាមប្រទេស និងគោលការណ៍កិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍តាមប្រទេសនោះ គួរព្យាយាមផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈ តាមគេហទំព័រជាដើម ថាគេអនុសាសន៍ក្នុងការវាយតម្លៃតាមប្រទេសមុននោះ ត្រូវគេពិចារណាយោងណានោះ។

៣-៣-២ ប្រព័ន្ធតាមដាន ការបន្តគាំទ្រ

ដូចដែលបានបង្ហាញនៅក្នុង "សេចក្តីណែនាំស្តីពីការវាយតម្លៃ ODA លើកទី១០" (២០១៦) ក្រសួងការបរទេសបានយកចិត្តទុកដាក់យ៉ាងខ្លាំង ទៅលើមុខងារមតិប្រតិកម្មក្នុងការវាយតម្លៃរបស់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍ ក្នុងគោលបំណងបំពេញគោលបំណងពីរគឺ

ការកែលម្អការគ្រប់គ្រង ODA និងគណនេយ្យភាពចំពោះប្រជាពលរដ្ឋ។

ដូចគ្នានេះផងដែរ ក្នុងទស្សនៈគណនេយ្យភាពចំពោះប្រជាពលរដ្ឋ គួរផ្តល់ព័ត៌មាន ត្រឹមត្រូវ ដោយវិធីងាយស្រួលយល់ជូនដល់ប្រជាពលរដ្ឋ។ ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងសំណើទាំងឡាយនេះ ក្រសួងការបរទេសកំពុងធ្វើការវាយតម្លៃនិងផ្តល់ព័ត៌មានត្រឡប់ទៅកាន់មន្ត្រីពាក់ព័ន្ធនៃក្រសួង ក៏ដូចជាអង្គការអនុវត្តជំនួយ ព្រមទាំងស្ថានទូតជប៉ុននៅបណ្តាក្រៅប្រទេស តាមរយៈគេហទំព័រ។ ល។

បច្ចុប្បន្ននៅកម្ពុជា កិច្ចប្រជុំត្រូវធ្វើឡើងរវាងស្ថានទូតជប៉ុនប្រចាំកម្ពុជានិងការិយាល័យ JICA ប្រចាំកម្ពុជា ជាទូទៅក្នុងមួយខែនៅស្ថានទូត។ ក្នុងកិច្ចប្រជុំនេះ ខាងស្ថានទូត តាមគោលការណ៍ មានអគ្គរាជទូតចូលរួមឯកអគ្គរដ្ឋទូតនិងមន្ត្រី ព្រមទាំងមន្ត្រីក្រុមការងារកិច្ចសហប្រតិបត្តិការសេដ្ឋកិច្ចទាំងអស់ត្រូវចូលរួម ហើយខាងJICA មានតាំងពីប្រធាននិងបុគ្គលិកទាំងអស់តែងតែចូលរួម។ អ្នកជំនាញរបស់ JICA ដែលត្រូវបានបញ្ជូនទៅប្រទេសកម្ពុជា ត្រូវបានគេអញ្ជើញតាមការចាំបាច់ ដើម្បីផ្លាស់ប្តូរយោបល់លើបញ្ហាទាំងមូល ហើយការចែករំលែកព័ត៌មានកំពុងត្រូវបានអនុវត្ត។ នៅក្នុងកិច្ចប្រជុំដែលនោះ មតិជាច្រើនត្រូវបានផ្លាស់ប្តូរទៅលើគម្រោងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍និងបញ្ហាជាដើម។ ដូច្នេះកិច្ចប្រជុំនេះ ត្រូវបានគេចាត់ទុកថាជាកន្លែងដ៏សំខាន់មួយ សម្រាប់តាមដានស្ថានភាពអនុវត្តកិច្ចសហប្រតិបត្តិការនយោបាយរបស់គម្រោង ODA ដោយស្ថានទូតនិងការិយាល័យ JICA។

៣-៣-៣ សេចក្តីសង្ខេបនៃភាពសមស្របនៃនីតិវិធី

ដូចដែលបានរៀបរាប់ខាងលើ ការបង្កើត ការអនុវត្ត ការតាមដាននិងការបន្តគាំទ្រចំពោះកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍តាមប្រទេស និងគោលការណ៍ជំនួយចំពោះកម្ពុជា ព្រមទាំងកិច្ចសហការរវាងអង្គការជំនួយក្នុងកំរិតគោលនយោបាយនេះ ត្រូវបានអនុវត្តប្រកបដោយសមស្របល្អ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ មានការសង្ស័យមួយចំនួន ដោយសារវិធីផ្លូវបញ្ចាំង ”មតិយោបល់សាធារណៈ” នៅក្នុងនីតិវិធីបង្កើតគោលនយោបាយជំនួយ ក៏ដូចជាថាគេអនុសាសន៍ក្នុងរបាយការណ៍វាយតម្លៃតាមប្រទេសលើកម្មន ត្រូវគេប្រើប្រាស់យ៉ាងដូចម្តេចនោះ ពិបាកយល់សម្រាប់ប្រជាជន។ ភាពសមស្របនៃនីតិវិធីត្រូវចាត់ទុកថា”ខ្ពស់(B)”។

ជំពូកទី ៤ ការវាយតម្លៃពីទស្សនៈការទូត

៤-១ សារៈសំខាន់ខាងការទូត

សព្វថ្ងៃនេះ នៅពេលដែលសេដ្ឋកិច្ចរបស់បណ្តាប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍ថ្មីនៅតំបន់អាស៊ីជាច្រើនត្រូវអន់ថយនេះ ក្នុងប្រទេសកម្ពុជា រក្សាអត្រាកំណើនសេដ្ឋកិច្ចដ៏ខ្ពស់ ប្រហែល ៧% ជាមធ្យម ចាប់ពីឆ្នាំ ២០១១ ។ ក៏ប៉ុន្តែ ទោះបីជាចាកចេញពីប្រទេសដែលមាន ចំណូលទាបក្តី វាត្រូវគេកំណត់ថាជាប្រទេសដែលមានចំណូលមធ្យមកម្រិតទាបនៅឡើយ ព្រមទាំងនៅមានស្រទាប់ក្រីក្របន្តផងដែរ។ មិនមានឥរិយាបថធ្វើបាតុកម្មដោយកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធពីសំណាក់ពួកគណបក្សប្រឆាំងទេ ហើយមានស្ថិរភាពខាងនយោបាយ ក៏នៅតែមានបញ្ហាសេដ្ឋកិច្ចនិងសង្គមផ្សេងៗ ដូចជាហេដ្ឋារចនា សម្ព័ន្ធ

ឬការអប់រំ។ល។ គោលដៅធំបំផុតនៃសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាគឺ លុបបំបាត់ភាពក្រីក្រ

ការចូលក្នុងប្រទេសដែលមានចំណូលមធ្យមកម្រិតខ្ពស់នៅត្រីមាស ២០៣០ និងការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចប្រកបដោយចីរភាព។
ចំពោះប្រទេសជប៉ុន មានសារៈសំខាន់ក្នុងការទូត ទ្រទ្រង់រួមចំណែកក្នុងការអភិវឌ្ឍប្រទេសកម្ពុជា ដែលជាដៃគូយុទ្ធសាស្ត្រ
តាម រយៈកិច្ចសហប្រតិបត្តិការសេដ្ឋកិច្ច។

៤-២ កិច្ចពិសោធន៍ការទូត

ក្នុងនាមជាម្ចាស់ជំនួយកំពូលរហូតដល់ឆ្នាំ ២០០៩ ប្រទេសជប៉ុនបានដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការអភិវឌ្ឍប្រទេសកម្ពុជា។
ខណៈដែលទំហំនៃជំនួយនៅលើមូលដ្ឋានចំនួនទឹកប្រាក់មាននិរន្តរភាពយូរអង្វែងមែន

តែកិច្ចពិសោធន៍ការលើកកម្ពស់ការចិញ្ចឹមជីវិតសម្រាប់ស្រទាប់ក្រីក្រ ក៏ដូចជាជំនួយអភិវឌ្ឍផ្នែកច្បាប់ ជំនួយផ្នែកកសិកម្ម ជំនួយ
ផ្នែកវេជ្ជសាស្ត្រ និងជំនួយដល់ការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធជាដើមនោះ ត្រូវបានប្រជាប្រិយយោងប្រាកដនៅក្នុងកម្ពុជា។

តាមរយៈការផ្តួចផ្តើមដាក់ឈ្មោះផ្ទាល់ដោយសេចក្តីអគ្គបរិច្ឆេទសេនាបតីតេជេ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រីដ៏ស្នំ “ស្ពាន
Tsubasa” និង “ស្ពានKizuna”នោះ ត្រូវបានបោះពុម្ពនៅលើក្រដាសប្រាក់ ៥០០ រៀល ដែលជានិមិត្តរូបនោះ

ទំនាក់ទំនងជប៉ុន - កម្ពុជាអាចវាយតម្លៃថា ចំណងដ៏ជ្រៅដែលហួសពីគំនិតនៃទំនាក់ទំនងទ្វេភាគីដ៏សាមញ្ញមួយ

គឺតាមរយៈសកម្មភាពនាំមុខផ្នែកការទូតនានារបស់ប្រទេសជប៉ុន ដែលមាន ODA ជាដើម។ ក្នុងន័យនេះ

កិច្ចពិសោធន៍ការទូតត្រូវសន្មតថា មានកម្រិតខ្ពស់។

ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ នៅក្នុងការស្ទង់មតិសាធារណៈអោយដឹងថា កម្រិតនៃការស្នើសុំស្នូលជាមួយជប៉ុន

ក៏ដូចជាកម្រិតនៃការរំពឹងទុកចំពោះជប៉ុនរបស់ប្រជាពលរដ្ឋកម្ពុជាមិនសូវខ្ពស់ទេ

បើប្រៀបធៀបជាមួយបណ្តាប្រទេសក្នុងASEAN។ អាចថាបានថា

សមិទ្ធផលប្រកួតប្រជែងនៃជំនួយចំពោះកម្ពុជារបស់ប្រទេសជប៉ុន មិនត្រូវបានចែករំលែកជាមួយប្រជាជនកម្ពុជាទូទៅទេ។

អាចថាបានដែរថា តម្រូវការរបស់ប្រជាពលរដ្ឋទូទៅនិងតម្រូវការរបស់ប្រជាពលរដ្ឋទេ

ដែលរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានលើកជាបញ្ហានោះ មានគម្លាតពីគ្នា។

រូបភាពប្រាក់ 500 រៀល

ចំណាំ: ស្ពាន Tsubasa ត្រូវបានបោះពុម្ពនៅខាងឆ្វេងនិងស្ពានគីហ្សូណានៅខាងស្តាំ។

ជំពូកទី ៥ អនុសាសន៍និងមេរៀន

៥-១ អនុសាសន៍

៥-១-១ បន្តការគាំទ្រ "ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដែលមានគុណភាពខ្ពស់" និងការសម្រួលនិងពង្រីកនីតិវិធី

ខណៈដែលប្រទេសជប៉ុននៅតែបន្តគាំទ្រប្រទេសកម្ពុជា គួរបង្ហាញ "កេរ្តិ៍ឈ្មោះជប៉ុន" ថ្មី ដែលអោយគេយល់ថា ជប៉ុនមិនមែនជា "ម្ចាស់ជំនួយនាំមុខ" ទេ ប៉ុន្តែជប៉ុនជា "ម្ចាស់ជំនួយដ៏ល្អបំផុត"។ ដូច្នេះ ដើម្បីបំបែកភាពខុសគ្នាពីប្រទេសចិន យើងគួរតែខិតខំអោយគេទទួលស្គាល់និងវាយតម្លៃទៅលើ "ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដែលមានគុណភាពខ្ពស់" ពីរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបន្ថែមទៀត ហើយបញ្ជាក់ថាគុណភាពនៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការសេដ្ឋកិច្ចរបស់ជប៉ុន ពិតជាខ្ពស់ណាស់។ ទន្ទឹមនឹងនេះដែរ ខណៈពេលដែលកិច្ចសហប្រតិបត្តិការរបស់ជប៉ុនត្រូវបានវាយតម្លៃថា មានលក្ខណៈគួរសមនិងមានគុណភាពខ្ពស់នោះ ក៏ត្រូវបានគេរិះគន់ថា វាត្រូវការពេលវេលាដើម្បីធ្វើការសម្រេចចិត្ត និងនីតិវិធី។ ជាពិសេស គម្រោងប្រាក់កម្ចី ត្រូវការពេលវេលាច្រើនពេក រួមទាំងការសិក្សាបឋម (F/S) ដល់ការពិនិត្យ កិច្ចព្រមព្រៀងប្រាក់កម្ចី (L/A) និងចុះហត្ថលេខាចូលជាធរមានព្រមទាំងដំណើរការនីតិវិធីផ្តល់លទ្ធកម្ម ដែលស្របតាមគោលការណ៍ណែនាំនានា។ ក្នុងគោលបំណងដើម្បីអោយប្រកួតប្រជែង និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយប្រទេសចិនមានភាពស្មើគ្នានោះ ក្រសួងការបរទេស-អង្គការ JICA គួរជម្រុញភាពងាយស្រួលនិងពង្រីកនូវនីតិវិធីការសម្រេចជំនួយ ជាពិសេសគម្រោងកម្ចី ហើយក្នុងនោះ គួរ ជម្រុញអោយផ្ទេរសិទ្ធិអំណាច ដល់ការិយាល័យមូលដ្ឋានអោយបានកាន់តែខ្លាំងថែមទៀត។

៥-១-២ ការសហការជាមួយអង្គការជំនួយជាច្រើន ដើម្បីធានាគុណភាពនិងបរិមាណនិងការប្រើប្រាស់មូលនិធិឯកជន

នៅចំពោះមុខទេត យើងគួរពង្រីកជំនួយដែលទាញយកមកប្រើប្រាស់នូវចំណុចខ្លាំងរបស់ប្រទេសជប៉ុន ទាំង "គុណភាព" ទាំង "បរិមាណ"។ សម្រាប់ "គុណភាព" ចាំបាច់ធ្វើការអនុវត្តដោយរួមបញ្ចូលគ្នាយ៉ាងប្រសប់ ជាមួយជំនួយសម្រាប់កសាងសមត្ថភាព ដោយប្រើប្រាស់នូវក្របខណ្ឌរបស់គម្រោង JICA ដែលមានស្រាប់។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ វាស្ថិតនៅក្នុងប្រទេសខ្លួនមានសមត្ថភាពស្ថាប័នរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និងអភិបាលកិច្ចល្អផងដែរ។ ដូច្នេះ ចាំបាច់ធ្វើការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្សដែលមានកម្រិតខ្ពស់នៃសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈភាគីកម្ពុជា រួមទាំងការលុបបំបាត់អំពើពុករលួយ និងតម្លាភាពនៃនីតិវិធីធ្វើ សេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គការទាំងមូលនៃក្រសួង ហើយគួរផ្តល់យោបល់លក្ខណៈ "លឿនណាស់ត្រចៀក" ដល់ភាគីកម្ពុជាផងដែរ។

ទន្ទឹមនឹងនេះ ក្នុងគោលបំណងពង្រីកផ្នែក "បរិមាណ" នោះ គ្រាន់តែក្របខណ្ឌ JICA ដែលមានស្រាប់ប៉ុណ្ណោះទេ គួរតភ្ជាប់គ្នាជាមួយ JBIC ដើម្បីរៀងគរមូលនិធិឯកជនក្នុងការឆ្លើយតបទៅលើតម្រូវការហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរបស់កម្ពុជា។

៥-១-៣ បង្កើននិងពង្រីក ODA ដល់ការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្សទូលំទូលាយ និងពង្រឹងទំនាក់ទំនងសហប្រតិបត្តិការ ការរៀនសូត្រទៅវិញទៅមកក្នុងការផ្លាស់ប្តូរមនុស្ស តាមរយៈការអប់រំនិងការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស

ហើយត្រូវគេទាមទារពន្យល់ប្រកបដោយអោយគេយោគយល់សម្រាប់មជ្ឈដ្ឋានក្នុងស្រុកនិងក្រៅស្រុក
ថាគឺយើងគិតយាងដូចម្តេចអំពីអភិបាលកិច្ចរបស់កម្ពុជានៅក្នុងគោលការណ៍អភិវឌ្ឍន៍ចំពោះកម្ពុជារបស់ប្រទេសជប៉ុន។
វាមិនមែនជាវិធានការកាត់បន្ថយជំនួយទេ គឺអាចមានកើតឡើងតាមរយៈការពង្រីកជំនួយដែលបានប្រមូលអ្នកពាក់ព័ន្ធច្រើន
ស្រទាប់ដោយមានសកម្មភាពផ្លាស់ប្តូរវប្បធម៌ឬវិទ្យាសាស្ត្រជាមូលដ្ឋាន ព្រមទាំងផ្លាស់ប្តូររបស់ NGO ឬសង្គមស៊ីវិល
ក៏ដូចជាធនធានមនុស្សផ្នែកច្បាប់ជាដើម ដើម្បីអោយជ្រាបអនុសាសន៍ដល់ក្របខណ្ឌនៃអភិបាលកិច្ចដ៏ទូលំទូលាយ
ដែលមិនអាចជ្រាបចូលបានដោយសារតែវិធានការកិច្ចសហប្រតិបត្តិការរវាងរដ្ឋនិងរដ្ឋ។